

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam

Budapest, 1913 SZOMBAT július 26.

176-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KÖRUT 19. SZÁM

Függetlenségi szervezkedés

Budapest, július 25.

Nem minden humor és mulatságosság nélkül való a kormányunk aggodalma, hogy mi lesz a függetlenségi és negyvennyolczás párttal, ha önmagát elveszti. E kifejezés alatt természetesen azt érti, hogy a függetlenségi tábor, miután frakciói egyesültek és tömörültek, elveszti a talajt lába alól, miután magát távol tartja a parlamenttől. Már legutóbbi számunkban ugyanezen a helyen rámutattunk a kormány ez irányú színelv és hipokrita aggodalmára, amelylyel lépre akarja csalni a függetlenségi ellenzéket, természetesen oly naivitást tételezve föl a függetlenségi részéről, amelyen azok nem hajlandók tanusítani.

Akármilyen hipokrizis nyilvánul is meg a kormány e kifejezett sopánkodásában, mégis hangsúlyozzuk, hogy legyen szives és ne aggódjék. Mi is hozzájárulunk ez aggodalom eloszlatásához, amikor — mint lapunk más helyén regisztráljuk — itt is fölemlítjük, hogy az egyesült függetlenségi párt vezető férfiai ma tanácskozásra gyűltek össze és szervező bizottságot alkottak gróf Károlyi Mihály elnöke alatt. E szervező bizottság haladéktalanul hozzálát a munkához, amely alkalmas lesz arra, hogy a párt a maga elé tűzött célt szolgálja és elérje.

S hiába áltatja magát a kormány azzal, hogy a függetlenségi párt el fogja veszteni az eleven kontaktust a nemzettel.

Szeretnék úgy tüntetni fel a dolgot kormánypárti részről, mintha kontaktus máshogyan nem volna fentartható, mint úgy, ha egy párt folyton benn rostokol a törvényhozás termében. S jókora romlottság kell ahhoz, hogy ezt hirdessék és a közvéleménnyel elhitetni akarják. Előbb lehetetlenné teszi a Tisza-kormány az ellenzéknek azt, hogy a parlamenti tanácskozásokon részt vegyen; és azután szemforgató jezsuitizmussal aggodalmának ad kifejezést, hogy a párt önmagát veszti el, ha nem megy be a parlamentbe. Előbb katonai karhatalommal, az erőszak minden eszközével üzi ki onnan az ellenzéket, azután csalafinta módon szeretné újra odacsalogatni.

Azonban a függetlenségi tábor megtalálja a módot, hogy igenis eleven kontaktusba jusson a nemzet egyetemével. A függetlenségi szervező bizottságnak az a feladata, hogy országszerte a periferiákon mindenhol érintkezésbe lépve a függetlenségi érzelmű, az ellenzékkel rokonszenvező, vele egy politikai hitvallást követő polgárokkal, kerületenkint megszervezze a függetlenségi pártot. Ez az az akció, melynek szükségességére a közelmúlt napokban rámutattunk, amely nemcsak szükséges, de nélkü-

lözhetlen is arra, hogy a függetlenségi ideákat megerősítsék a lelkekben.

A szervezkedés nemcsak pártkörök megalakítására vonatkozik, hanem arra az agitációra is, amely nélkül a szervezkedés csak akadémikus értelmű volna és csakugyan nem jelentene élő és eleven összeköttetést a nemzet egyeteme és a függetlenségi tábor ideáljai között. Minden szervezkedésnek lényeges tartalma és lelke az agitáció. A sokszoros megpróbáltatások által meglátogatott, sorscsapások által sújtott nemzetet fel fogja világosítani a függetlenségi szervező bizottság, hogy valamennyi sorscsapás közt a legnagyobb, legkérlelhetlenebb az a kormány, amely most ül a nyakán. Ez a kormány az, amely szolgálja Bécsset és ostromolja a magyarság védbástyáját; ez a kormány az, amely kész feláldozni a magyarság javait, csak azért, hogy bécsi urai vállveregetésének gyönyöreit élvezhesse.

S mindamellett szeretné elhitetni a magyarsággal, a nemzet majoritásával, hogy csak a magyarság érdekeiért él és hevül s nincs forróbb óhajítása, mint az, hogy boldog legyen a magyar. Jól esnék a Tisza-kormánynak ezt a látszatot fölkelteni s minden lehetőt és lehetlent el is követ arra, hogy fölkeltsse. Meglehetősen jó iskolából is került ki ez a romlott párt. A Lukács-kormányának is ambíciója volt úgy föltűnni, mintha morális alapon állna. S az a kormány is elkö-

Gserkészzet

Irtá: Paizs Odön

(Utánnomás tilos)

Kaland az Isten háta mögött.

Talán a mese agyonhasznált, elcsépelet frázisával hozakodhatnám elő: egyszer volt, hol nem volt, az Operenczián is tul... Legalább a kezdésben tul lennék. Néha bizony, különösen a lélekben élő mesével, van egy az ember, hogy ez esik legnehezebben. Mintha álom lenne, a szeszélyes Majmun tündér úgy csap le ránk, gyorsan pergő történetével annyit elkábit, hogy a kiindulást soha se találjuk meg. Így ébred fel bennünk valami história, a végét épp úgy elrontja valami bántó diszharmonia, mint a hirtelen felébredés az álmodozást. Most jön aztán a mesterség. Eleje fabrikálni valamit, a végét kifarangni, így aztán nagynehezen megcsinálni az elbeszélést, a novellát, vagy ami fetszik...

Ezt a történetet azonban őszintén szeretném elbeszélni, egy szó hozzátoldás nélkül. Talán csak azért, mert ezeket az írásokat a magam naplójának szántam és a magam csalásával úgy teszek, mintha nem is tudnám, hogy más is belepillant; meg aztán...: nincs is benne semmi. Pár meleg szó, talán hazugnak is lehetne titulálni, hiszen csak az interiór robbantotta ki belőlem, a szavak akartak kikerülni a lelkemből, mert úgy sejtették, hogy most dalolni fognak, abban a pillanatban szépek is voltak, csillogtak, ragyogtak, ha a fény is hamis is volt. Kár lenne ennek a történetnek elejét meg véget csinálni. Egészen új mese

lenne, a megcsináltság uralná el az egészet. Ezt pedig szeretném kikerülni...

Az Operenczián tényleg átláboltunk. Igaz, nem láttam, de nem tehetek róla. Lerángattam a kupé minden függönyét, ki se néztem egy pillanatra se, amikor kikukucsoltam, fehér volt a reggel, a vonat hegyek között csavargott, némelyik még a keblét is megnyitotta nekünk, a másik oldalon bujtunk elő. Főnséges képek ágáltak előttünk, képzeletünk rájárába egyiket se tudtuk beleszorítani, hogy egy tájképet kapjunk, annyi szép, meg megint új szépség merült fel előttünk. Később már a nagy vasut nem bírta a folytonos kóborlást, kis kávédarálóba kapaszkodtunk, az vágott neki nagy bátran az ismeretlen vidéknek. Nehezen szuszogott fel a hegyre, nagy ravaszul kikerült apró dombokat, vígan szaladt le a völgybe, végül ő is cserbenhagyott, a kerekek panaszkodva sirtak, az ő erejük is elhagyta őket. Két ló czipelt tovább. Keskeny ut hasított magának egy kis helyet a komor hegyek között. Tréfás kedvében volt, folyton játszott velünk. Minden fordulónál olyan erősen hajolt el, hogy Zsák-utczát csinált nekünk, csak az utolsó pillanatyban engedett egy kis rést. Körülöttünk minden fenyőfával volt kipárnázva, erőszakkal kellett uralkodni magunkon, hogy ki ne hajtsuk magunkat, a puha ágyon végig ne heverdjünk...

Egyszerre elbujtatott kincsét elárulta nekünk a völgy. A Szamos keringőzött át rajta, középkori várat raktak egy kis emelkedésre, apró házak, viskók, vityillók szerte szórva... Itt aztán már igazán érdemes egy kicsit megpihenni...

Nem találkoztam vele olyan romantiku-

san, olyan regényesen, mint Bródy Sándor Balassa mérnöke a Hófehérkével, pedig ő is ezen a vidéken kóborlott. Egyszerűen bemutattak neki és pont. Ott álltunk a hosszú verandán, ijedten kapaszkodtunk bele néha-néha a karfába, azt hittem elsüllyedek, összeomlik a föld alattam. A fenyőfákat meghullámoztatta a szél, úgy látszott, mintha a hegyek horpadoznának. Olyan puha, nyugodalmas volt minden, hogy csak az elmulás közeledhetik.

A leány kissé távolabb állott a társaságtól, véletlenül velem került szembe, egy korláthoz támaszkodott. Észre se vette, hogy én is jelen vagyok, a csend senkit se zavart és így nyugodtan figyelhettem. Le-lecsukódott a szeme s csak nagy nehezen huzta fel a szemhéját, mintha kedves dolgoktól kellene bucsuzni. Csak kicsit kellett odanéznem, magam is szép képeket láttam. A leány-álmok, a leány egzatált fantáziája gyönyörű festményeket pingált egymás után: boldogság, boldogság, egészen új, ismeretlen világ pompázott különös buja színekkel, a színek éltek, égtek, előttünk tömörültek. Önkénytelenül dudolt is valamit, dalok, nóták vártak benne a kellő pillanatra, amikor előtörhetnek.

Tovább már nem bírtam. Odalopódtam, a korláthoz surlódtam. Aztán beszélni kezdtem. Az első szavak talán nem is jöttek elő a torkomon, a gondolataink kapcsolódtak csak egymásba, a tavasz segítségemre sietett, egyetlen, kellemes melegséggel ölelt össze két tönket:

— Elátkozott királykisasszony, ne is tagadja, maga az! A hegyek, ezek a komor testőrök, utálatos lakály-szolgák állják körül, vigyáznak magára, hogy meg ne szokjon, hogy

vetett mindent, elmenvén a lehetetlenség szélső határáig az eszközökben, hogy morális voltát elhitesse a nemzettel, mindaddig, amíg birói ítélet sújtó vilámcsapás módjára le nem döntötte onnan, ahol állt, vagy állani szeretett volna.

Most ugyanaz a képmutatás és szemfényvesztés játéka folyik a kormány részéről, más irányban, de nem külön eszközökkel. A Tisza-kormányának szüksége van a nemzetre, annak szimpátiájára, mert érzi közeledni az időt, amikor ott fog állni a nemzet ítélőszéke előtt, mely számon fogja kérni tőle az elkövetett bűnöket és vétkeket. Most érzi, vagy talán csak sejti, hogy a despotizmus eszközeivel, fegyveres erővel törni-zuzni igenis lehet, de rokonszenvet szerezni nem. Ezért van szüksége arra, hogy elhitesse azokkal, akikről hiszékenységét tételez föl, hogy a függetlenségi párt czéit és irányt téveszt, amikor abszontálja magát a parlamentből. S azért óhajtaná megint a függetlenségi táborot becsalogatni a parlamentbe, mert az a véleménye, hogy ott könnyebben lejárthatja, mint a parlamenten kívül.

Éppen azért nagyfontosságú és horderejű a függetlenségi tábor vezérferfiainak elhatározása, hogy szervező bizottságot alakít, amelynek czélja és rendeltetése a kormánynak gonosz és alattomos czirkulusait megzavarni és az országot kerületenkint felvilágosítani, hogy mily veszedelmet jelent Magyarországra ez a kormány és a Tisza-maffia minden törekvése.

S minden bizonynyal az az erősebb, aki nem az erőszak eszközeivel, nem katonakarddal, nem szuronnyal és általában fegyveres erővel, hanem az eszmék erejével és a meggyőződés tisztaságával hódítja meg az ország közvéleményét. A függetlenségi párt más eszközt nem ösmer, nem is keres, mint az elvek tisztaságát, melynek legnagyobb hódító

el ne illanjon. Tudom, irtózatossá válnak a tetejükre, a képzeletük mindig szárnyat ragaszt a karjára, repül, repül messzire. Maga nem idevaló, magát nem szabadna itt fogva tartani az Isten háta mögött. Magának tündökölnie kellene királykisasszony, a tündérek között. Látom, varázstűkre is van és még csak ez a vigasztaló. Lehunyja a szemét és belül, a szemhéjára rárajzolódnak a gyönyörű képek. Jön, jön a szépséges királyfi, morajlik, megalkuszik a tenger, már az ő dicsőségét zengik a fák, az elfutó szellő, itt lesz nem sokára, eljön az ő szépséges mátkájáért. Maga a királyfit várja...

Hálásan kinyílt a szeme, az ujjai a kezemet keresték. Lehet, hogy nem is szólt semmit, csak a tekintete beszélt:

— Tudom, hogy maga... maga megért engemet...

Másnap már boszankodtam is: egy rossz romantikus, már sokszor elírt novella kezdődik, amelynek akaratlanul, önhibámon kívül én vagyok a hőse. Akaratlanul... Hiszen a szavakat nem én mondtam, ott égtek a levegőben, ott lógott a levegőben valami láthatatlan ezitera, csak rá kellett ütni, hogy a hangok kiszökjenek belőle.

Talán szerettem is volna a játékot, de ha mindent is, a szerelmet nem tudom léhán fel-fogni. Egy nagy író mondta egyszer ezt a nagy okosságot, hogy boldogság csak ott van, ahol a szerelmet nem veszik komolyan. Megriadtam, amikor észrevettem, hogy a leány előtt szépülni kezdek, hirtelen nőni próbálok, fegyverzetem, vértém akad: a királyfi megérkezik. Már nekem is fájt, amit mondanunk kezdtem, de éreztem, hogy tovább csálni nem szabad:

— Én nem vagyok királyfi, az istenért, ne nézzen annak. Kőborló, csaló ritter vagyok. Elkaptott egyszer nem is olyan régen egy nő,

ereje van. S minél közelebb jutunk az általános választásokhoz, annál világosabban fogja látni a nemzet ennek a kormánynak súlyos vétkeit és a függetlenségi tábor elveinek tisztaságát.

Szervezkedik az ellenzék

— **Andrássy az együttműködésről** —

— *Hírek a politika világából.* —

Budapest, július 25.

A függetlenségi párt kiváló, öntudatos és agilis vezére, gróf Károlyi Mihály a kormányparti szájkaszkodásokra és intrikákra azzal felel, hogy visszamondogatás helyett elhatározott tettekkel akarja bizonyítani az alkotmányvédők harszós tábor leverhetetlen erejét. Az ő iniciálására a párt szervezőbizottsága ma elhatározta, hogy országos akciókat indít s kerületről kerületre megszervezi a vidéki függetlenségi pártokat, amelyek tömör sereggé sorakozva a központ minden szavának a legnagyobb súlyt fogja kölcsönözni a parlamenti küzdelemben s a legbiztosabb támasztékot az általános választások idején.

Igen örvendetesen halad előre a gróf Andrássy Gyula mozgalma is és csak őszinte meglepődéssel töltheti el a nemzetet az illuztris 67-es államférfiu ama kijelentése, amely a pestmegyei ellenzékhez intézett levelében olvasható, hogy az alkotmány védelmében a hazafiak között ellentét nem képzelhető s hogy az együttműködést mi sem zavarhatja meg. A kormány tehát abban a számításában, hogy éket verhet Andrássyék és Károlyiék közé, alaposan megcsalódott s alkalmat lesz tapasztalni, hogy ez a két nagy frakció mily hatalmas erőt képvisel s mint roppantja össze a Bécsből ideplántált Tisza-féle rémuralmat.

Mai híreink itt következnek:

A függetlenségi párt akciója

Az Egyesült függetlenségi és 48-párt szervező bizottsága ma délelőtt gróf Károlyi Mihály elnöklété alatt ülést tartott, amelyen Tóth János, Bakonyi Samu, Beck Lajos és Zlinszky

örült, szép, borzalmas táncz kezdődött. Aztán átrepültem más karjába. Ennek gyönyörűsége borzongat most. Ide csak pihenni jöttem. A tánc újra megkezdődik, vége talán soha sem lesz... Emellett kintartok, úgy érzem, talán az életem végéig...

Rám nézett, mosolygott. Igent intett a fejével, de látszott, hogy nem hisz egyetlen egy szóban se. Mintha a hangokat illa volna, mint édes, buja zenét, az értelemmel nem is törődött. Aztán megérezte, hogy valami szomorú történik és már félt is:

— Miért... miért bánt engem?

A kegyetlenkedést tovább kellett folytatnom.

— Nem, nem, így ne beszéljen velem! Ha máskor, ha más körülmények között találkozunk volna, talán... talán magának lelt volna igazsága... De most eresszen el...

A leány idegesen tartotta maga elé a kezét. Két hegy előbb már szétvált, engedte volna kisurranni, de most összecuszkodott, az ut megint zárva.

Nem bucsuztunk, csak ennyit sugott:

— Felejtse el, hogy valaha is erre járt...

Most még tudom a nevet, de talán nem sokára elfelejtem. Alakja is előttem van, különösen, tisztán, mint a Hófehérke. Különösen fehéren merül fel előttem, a nőket mindig szerettem megfürdetni párfömbben, ő soha illatot nem használt... Ha jól emlékszem, egy kis zsebkendő is nálam maradt emléknék, de mi lesz holnap...?

Ott valahol az Isten háta mögött tovább álmodik az elátkozott tündér-királykisasszony a királyfőről, aki egyszer már eljött és talán még egyszer bekopogtat hozzá a kacsalábon forgó tündér-kastélyba...

István vettek részt. A bizottság a párt megszervezését haladéktalanul foganatba veszi és vidéki szervezeteit országszerte bevonja.

Az értekezleten méltatlankodva tárgyalták a legújabb munkapárti erőszakosságot. Berettyóújfaluban tegnap kapta meg az újfalui függetlenségi párt Justh Gyula és Károlyi Mihály táviratát, amelyben a vezérek megköszönik az üdvözlést és kitérőre buzdítják a választási harcba induló kerület ellenzéki polgárságát. Ezt a táviratot plakátokra nyomtatta a függetlenségi párt és kiragasztatta a kerületben. De Jezernický Dénes főszolgabíró elkoboztatta vslamennvi plakátot, mert szerinte *lázító tartalmuak a táviratok*. Az értekezleten szóváltották a berettyóújfalui kerületben elkövetett többi munkapárti tulkapást is. Fölkabóródással emlegették *Órley György választási elnöknek egy kijelentését*. Órley biztosította a kormányt, hogy *hátszáz szótöbbsége is lesz Balogh Tihamér függetlenségi jelöltnek, akkor sem lesz övé a mandátum*.

Az ellenzék további akciójában tevékeny szerepet vállal gróf Károlyi Mihály, aki nvomban megkezdte a vidéki agitációt. Holnap elutazik Nyírbátorba, ahol vasárnap *Laehne Hugó*, a függetlenségi párt jelöltje, népgyűlésen fejt ki programját. Nyírbátorból hétfőn Berettyóújfaluba megy át, Balogh Tihamér támogatására. Gróf Károlyit utjában több függetlenségi képviselő kíséri el.

Gróf Apponyi Albert ma este Budapestre érkezett. Vasárnap Nyírbátorban lesz gróf Károlyival együtt, ahol a függetlenségi jelölt támogatására beszédet mond a népgyűlésen.

*

Mint értesülünk, az egyesült függetlenségi párt elnöki tanácsa, holnap délelőtt ülést tart, amelyen részt fog venni *Juszt Gyula* és gróf *Apponyi Albert* is.

Károlyi Mihály Balthazárról

Gróf Károlyi Mihály tegnap este Budapestre utaztában automobilon Tiszadobról Miskolcra érkezett. A Korona-szállóban, ahol megszállt, megérkezése után fogadta egy estilap tudósítóját, aki vele beszélgetést folytatott:

— Mit végzett a gróf ur Tiszadobon és mit tárgyalt Andrássyval? — kérdezte a hírlapíró.

— Látogatásom ezuttal kifejezetten udvariassági látogatás volt — felelte gróf Károlyi. — Beszélgetésünk folyamán konkrét politikai kérdésekkel nem foglalkoztunk.

— Mi a méltóságod véleménye a Zemplén vármegyei közgyűlés elé terjesztendő bizalmatlansági indítványról?

— Az ellenzéki pártok teljes erővel készülnek a közgyűlésre. A bizalmatlansági indítvány bizonyosan keresztülmegy és megbélyegzi a Tisza-kormányt, amely anarchia felé sodorja az országot.

— Balthazar Dézső református püspök fellépéséhez mit szól a gróf ur?

— Ismerjük már ezt a fogást, amely nem egyéb, mint politikai trükk. Volt már szerencsénk hasonló esethez. Ez komolytalan kendőzése a valóságnak, amikor nem merik kifejezetten hangoztatni a munkapárt elveit: amikor munkapártiság czégerét taktikai hibának tartják, akkor jönnek a nagy aduval: a pártonkivüliséggel. Ez nem egyéb, mint álcázás az igazságnak a választópolgárság megtévesztésére és kijátszására. Amikor a munkapárt nem bizik zászlója dicsőségében, akkor veszi föl a pártonkivüliség címét. Különben biztosra veszem, hogy a nyírbátori választópolgárság, amely a legutóbbi választás alatt fényes tanujelét adta politikai érettségének, nem fog beugrani a pártonkivüliség frázisának. A nyírbátori választók tisztában vannak azzal, hogy mi lappang a pártonkivüliség alatt. A bukástól nem fogja megmenteni Balthazar Dézső püspököt sem a pártonkivülisége, sem a felekezeti jellege. Teljes bizonyossággal tudom, hogy még a munkapárti választók sem szeretik és elfordulnak azoktól a frondöröktől, akik politikai karrierjüket a radikális függetlenségi eszmék követelésének és hirdetésének köszönhetik, azután pártonkívüli munkapártiak lesznek. Balthazar bukása elkerülhetetlen, a függetlenségi jelölt fényes győzelemmel fog kikerülni ebből a választási kampányból. A választáson ott leszek és tel-

jes erő zéki zá lem, B politika kulmi

Az

Maros és Maros rásny-párt vállalta m kintélyeselt tolt hozzá, csak az u rend helyv aláírási iv megállapít számban Amint elő István s aláírták a munkapár hogy nem nerek, ügy megye és játszanak. láshoz, s munkapár

A pes ből Andro czióba lé amelyre A ter Auréll hez czime

kegyes zéke v köszön a folyó Ha arr építsek zöttük az álla akkor hatja doll a rend v zödeve amelye válság ébressz meztessz szabad eltérés működ lan örö minden szent i meggyé megtán szünk. őszint

Zichy

Politi zeleb eg Egy tudós a katholi tásában é ohajtták. néppárt h nek látját nek és a és az ors pok közü der, gróf köket sor mondja, dási időt nyiltan k marad. A választani sítás szeri herczgeri akik már konzervati donképper vábbfejles nagyvülé szakítani

jes erőmből küzdeni fogok, hogy az ellenzéki zászló győzelmesen kerüljön ki. Ismétlem, Balthazar bukását megpecsételi az a politika, amely a pártonkivüliség frázisában kulminál.

Az Andrassy-párt szervezése

Marosvásárhelyről jelentik: Marosvásárhelyen és Marostorda vármegyében az alakuló Andrassy-párt szervezését Ugron Gábor ny. főispán vállalta magára. Ugron a vármegyei ellenzék legtekintélyesebb vezérfője, aki serény munkával látott hozzá, hogy egy láborba tömörítse azokat, akik csak az új alakulástól remélik az alkotmányos rend helyreállítását. Ugron most becsájtotta ki az aláírási íveket Marostordára és Marosvásárhelyre és megállapítható, hogy már az első napon is nagy számban jelentkezett a vármegye intelligenciája. Amint előre látható volt, Desy Zoltán, gróf Bethlen István és Gál Sándor nyelvényes hívei valamennyien aláírták a belépési nyilatkozatot, de a megyei munkapárton is kellemetlen meglepetést keltett, hogy nemcsak a birtokos osztály tagjai, de a lateinerek, ügyvédek, orvosok és tisztviselők, kik a megye és a székhely közelében vezető szerepet játszanak, elsőnek siettek csatlakozni az új alakuláshoz, s ezek közül nem egy olyan, akit eddig a munkapárt magának számított.

A pest megyei ellenzék legutóbbi ülése alkalmából Andrassy Gyula gróftól zászlóbontása és akcióba lépése alkalmából átiratban üdvözölte, amelyre Andrassy, báró Prónay Dezsőhöz és Förster Aurélhoz, mint a pest megyei ellenzék vezetőihez czimezve a következő választ küldte:

— Igen tisztelt barátom! Fogadd és légy kegyes átadni Pest vármegye egyesült ellenzéke végrehajtó bizottságának legőszintébb köszönetemért azért a határozatért, amelyet a folyó hó 10-én tartott értekezletén hozott. Ha arról van szó, hogy a nemzet fiait tovább építsék hazájuk alkotmányát, lehetnek közöttük nézeteltérések, de amikor magának az államnak alkotmánya forog veszélyben, akkor mindent félre kell tenni, ami elválaszthatja egymástól azokat, akik a megtámadott alkotmányt és a felforgatott erkölcsi rend védelmére kelnek. Meg vagyok győződve afelől, hogy abban a küzdelemben, amelyet folytatunk, hogy a hosszú politikai válság alatt elfásult nemzeti öntudatot felébresszük és azokra a veszedelmekre figyelmeztessük, amelyek hazánk alkotmányos szabadságát fenyegetik, nem lehetnek nézeteltérések, amelyek az ellenzéki pártok együttműködését megnehezíthetnék. Kimondhatatlan örömmel tölt el, hogy szerte a hazában mindenfelé egyre fokozódó érdeklődés és szent ügyünk győzelmébe vetett törfhetetlen meggyőződés kísér minden lépést, amelyet megtámadott alkotmányunk érdekében teszünk. A legszívélyesebb üdvözetekkel őszinte barátod Andrassy Gyula.

Zichy és Csernoch a néppárt ellen

Politikai körökben híre jár, hogy a legközelebb egy konzervatív katolikus párt alakul. Egy tudósítás szerint azok, akik készek részt venni a katolikus színezetű konzervatív párt megalakításában és e mellett a kormányt is támogatni óhajtnak, rossz szemmel nézik az országgyűlési néppárt harcra való ellenzéki szereplését és elérkezettnek látják az időt, hogy új pártot szervezzenek és a néppártot a katolikus közvéleményben és az országban letörjék. Ez a tudósítás a főpapok közül Szencsényi érseket, továbbá Glattfelder, gróf Széchényi, gróf Csáky és Várdi püspököket sorozza az új pártalakulás hívei közé s azt mondja, hogy Csernoch hercegprímás gondolkodási időt kért, gróf Mailáth erdélyi püspök pedig nyíltan kijelentette, hogy a mozgalomtól távol marad. Az alapítók gróf Zichy Jánost fogják megválasztani az új párt elnökévé. Egy másik tudósítás szerint gróf Zichy János és Csernoch János hercegprímás maguk állanak a mozgalom élén, akik már a tavasszal megegyeztek a tervezett konzervatív párt programjában. Az új párt tulajdonképpen az Országos Katolikus Szövetség továbbfejlesztése lesz, amelynek idén megtartják a nagygyűlését. Gróf Zichy Jánosék pártja nyíltan szakítani fog a néppárttal.

A Nagylángon tartózkodó volt kultuszminiszter, akit egy újságíró az ügy mibenlétéről megkérdezett, ezt felelte:

— Én az egész dologról semmit sem tudok, nem is hallottam róla. Amennyire én tájékozva vagyok, annyit mondhatok, hogy az egész pártalakítási hírből egy szó sem igaz, nyugodtan megcáfolhatják az első szótól az utolsóig.

Zichy János tehát továbbra is passzív marad. Ellenben Csernoch hercegprímás már nem siet ennyire a czáfollalattal. Róla feltehető, hogy aktív módon beavatkozik a politikába egykori fegyvertársai ellen s a kormány — érdekében.

Agrárius mozgalom

A „Gazdaszövetség“ a magyar gazdák hivatalos lapja a most folyó időközi választások alkalmából holnapki számában nyilvánosságra hozza az agráriusok legújabb tervét, amely szerint országsszerte választókerületi gazdaggyűléseket tartanak. Ezen gyűléseknek a célja az lesz, hogy a legkisebb gazdákat is fölvilágosítsák az agrárprogram felől és meggyőzzék a gazdaközönséget arról, hogy csak agrárius képviselőket küldhetnek a jövőben a parlamentbe. A gazdák körében széles mérvű agitáció indul meg a kerületi gyűlések révén és minden eszközt felhasználnak, hogy a földművelő polgárok csak olyan jelöltekre szavazzanak pártkülönbség nélkül, akik az agrár programot aláírják.

Budapest, július 25.

Az inkompatibilis Sárkány. Komáromból jelentik: Sárkány Ferenc komáromi rendőrkapitány képviselővé választása után a város közgyűléséhez kérvényt adott be nyugdíjazása iránt. A törvényhatóságban egyenlő számú szavazat esett a nyugdíjazás mellett és ellen. s az elnöklő főispán döntötte el javára a szavazást. A közgyűlési határozatot panaszzal támadták meg a közigazgatási bírósághoz, amely azonban nem tartotta magát illetékesnek az ügy elbírására és az iratokat döntés végett áttette a belügyminisztériumhoz. Az akták még mindig a belügyminisztériumban hevernek s így Sárkány rendőrkapitánysága ügyében még mindig nincs döntés, holott az összeférhetlenségi törvény szerint, miután korábban elfoglalt állásában még most sincs nyugdíjazva, a képviselőségről le kell mondania. Épp ezért, Komárom városában mozgalom indult meg, hogy összeférhetlenségi bejelentést tegyenek Sárkány munkapárti képviselő ellen, mert az összeférhetlenségi törvény rendelkezése ellenére mai napig sincs nyugdíjazva, sem a képviselőségről le nem mondott, s így tény az, hogy az országgyűlésnek jelenleg egy rendőrkapitány képviselőtagja van.

A hajdudorogi püspökség székhelye Debreczen. A új hajdudorogi püspökség székhelye körül az újabb időben nagy harcok voltak. Nyiregyháza, Debreczen, Hajdudorog versengtek érte. Egyes híresztelések szerint a kormány úgy akarta a kényes kérdést megoldani, hogy az új püspökség székhelyévé ideiglenesen Budapestet tette volna. Most arról értesülünk, hogy az új püspökség székhelye Debreczen lesz. Miklóssy István, az újonnan kinevezett hajdudorogi püspök Debreczenben több évre bérbevette a görög-katolikus hitközség bérházát és abban a saját céljaira ötszobás lakást rendezett be, hogy állandó tartózkodásra Debreczenbe költözhesse. A hajdudorogi görög-katolikus püspökség még meg sem kezdte működését s a görög-katolikus egyház egyik hazafias magyar hívének nemes elhatározása folytán máris nagyarányú adomány jutott birtokába. Lovag Pásztor Arkád, pápai titkos kamarás és turvékonyi nagybirtokos, aki a bikszádi bazilita-rendnek hosszú ideig volt főnöke, ottani, valamint a vámfalvi, a felsőfalusi, a bikszádi és a terepi határban levő nagykiterjedésű birtokait minden tartozékaival együtt az újonnan alapított görög-katolikus magyar püspökségnek adományozta, azzal az óhajlással, hogy az adományból a turvékonyi tanyán fiu-nevelőintézetet állítsanak fel, amelyben főleg az avasvidéki szegény gyermekek nyerjenek ipari, mezőgazdasági és kertészeti oktatást. Pásztor Arkád már az új görög-katolikus püspökség tervének felmerülése idején elhatározta, hogy hazafias és hithű életművének ilyen szellemben leendő folytatását az új görög-katolikus magyar püspökre fogja átruházni.

A horvát kormányváltás

— Tomasics az új pártvezér —

Zágrábi politikusok Budapesten

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

Tisza, a nagy paczifikátor mára fölröndelte Budapestre a maroknyi horvát unionista csoport tagjait, hogy ezek Skerlecet az új komiszárust itt üdvözölhessék, mert hátha ott-hon, Zágrábban, ahol még adnak valamit az alkotmányosság formalizmusaira, ez a találkozás már kényelmetlenebbül alakulhatna. Hogy ez így van, misem jellemzi jobban, mint az, hogy még a béke olajágával jövő királyi biztos mellett sem merészkedik egy horvát politikus is hivatalt vállalni. Az unionista értekezletnek a másik főérdekesége az, hogy a miniszterré lett Pejacsevics helyére Tomasicsot választották meg a nemzeti haladás pártjának elnökéül. Egészen valószínűtlennek tartjuk, hogy ezzel a rossz czéggel nagy hódításokat fognak tenni a Drávántul, ahol a kelleténél jobban ismerik ezt a veszedelmes Khuen-hajtást. Este természetesen banketkeztek a horvát vendégek s köztük megjelent Tisza is. Mert hol nincs ő, ahol a magyar érdekből valamit föl lehet áldozni a maga hatalmának erősítésére? Skerlec az éjjel elutazott Zágrába s holnap már át is veszi a hivatalát. Remélhetőleg okosabb kormányférfiúnak fog mutatkozni, mint elődje a gyűlölt Cuvaj báró. A horvát válság végleges megoldása egyébként ősz előtt most már nem várható.

Tudósításaik itt következnek:

Az unionisták értekezlete

A horvátországi helyzet rendezése dolgában fontos tanácskozás kezdődött ma Budapesten. Gróf Pejacsevics Tivadar horvát miniszter Budapestre hívta azokat a horvát haladó párti képviselőket, akik egyúttal a magyar országgyűlésnek is tagjai, hogy velük a horvát helyzetről s a függőben lévő kérdések megoldásáról érdemlegesen tanácskozzék. A negyven horvátországi delegátus közül tizennyolcan tartoznak a haladó pártokhoz, míg tizenötön a horvát-serb koalícióból kerültek ki. A többiek részben meghaltak, részben pedig kiléptek a pártból. A haladóklubnak gróf Pejacsevich Tivadar volt az elnöke, a mig horvát miniszterré ki nem neveztek, most elnöki állásáról természetesen lemondott.

A horvátok legutóbbi értekezlete a múlt hónap 27-én volt Budapesten gróf Pejacsevich elnöklésével, s megjelent azon gróf Tisza István miniszterelnök is. Az értekezletnek az volt a célja, hogy a kormány meghallgassa a horvát képviselők kívánságait. Ezekhez képest történt meg Pejacsevich és Skerlec kinevezése.

Gróf Pejacsevich horvát minisztert ma reggel kilenc órakor meglátogatta az Angol királynőszállóban lévő lakásán báró Skerlec Iván horvátországi királyi biztos s rögtön tanácskozássra ültek össze. Később a zágrábból jövő Tomasics Miklós is megjelent, akit bevon-tak a tanácskozásba.

Tomasics ezt megelőzően reggel meglátogatta gróf Tisza István miniszterelnököt, aki hosszasan tárgyalt vele.

Pejacsevich horvát miniszter, mint a horvát orsz. képviselők klubjának elnöke meghívására ma reggel Budapestre érkeztek: Svin-dermann püspök, Redicsevics kanonok, Draskovics Sándor és János grófok, Jankovich gróf, dr. Schwarz, dr. Spevec, dr. Sekulics, dr. Adamovich Iván, Devics Gaso, Milankovics, dr. Ivics.

Az unionisták délutáni értekezletén gróf Pejacsevich bejelentette, hogy miniszterré való kinevezése folytán lemond egy nemzeti haladás pártjának, mint a horvát országgyűlési klubnak az elnökségéről. Erre a párt elnökévé Tomasics Miklóst, a klub elnökévé Svin-der-

Mann Balázs püspököt választották meg. A konferencián megjelent báró **Skerlec** Iván királyi biztos is, akit rokonszenvesen fogadtak. **Skerlec** kifejtette, hogy a programja: a normális viszonyok mielőbbi helyreállítása Horvátországban. A rövid horvát beszédet tetszéssel fogadták. Ezután a belügyi osztályfőnökség betöltése került szóba, miután **Unkelhäuser** Károly lemondott erről az állásáról s visszatér a horvát minisztérium elnöki osztályának az élére. A képviselők azonban megállapodásra nem tudtak jutni, de az konkretizálódott, hogy a nemzeti haladás pártjának egy tagja sem hajlandó addig a kormányzatban részt venni, amíg a teljes alkotmányosság helyre nem áll. Így tehát a belügyi osztályfőnökséget ideiglenesen egy hivatalnokra fogják ruházni.

A konferencia után **Skerlec**, **Pejacsevich** és **Tomasics** fölkeresték gróf **Tisza** Istvánt s vele hosszasan tanácskoztak. Az est folyamán **Pejacsevich** és **Skerlec** a Lloyd-klubban is jártak. Az új horvát miniszter a horvát képviselők tiszteletére vacsorát adott az Angol királynő szállodában s azon részt vett **Tisza** miniszterelnök is.

A képviselők egy része már ma éjjel elutazott, a többi holnap tér vissza Zágrábra.

Itt említjük meg, hogy véletlenül Budapesten időzik **Popovics** Dusan horvát képviselő is, aki a horvát-szerb koalícióhoz tartozik, de az ő ittléte nincs összefüggésben a horvát politikai kérdések megoldására irányuló tárgyalásokkal.

A királyi biztos Zágrábban

Mint félhivatalosan jelentik, báró **Skerlec** Iván királyi biztos ma éjjel fél tizenegy órakor elutazott Zágrábra, ahol holnap megkezdí hivatali működését. A királyi biztos holnap délelőtt tizenegy órakor fogadja a horvát országos kormány tisztviselői karának bemutatkozó tiszteletét, amely alkalommal a királyi biztos ki fogja fejteni programját.

Tomasics és Kulmer gróf

Egy hírlapíró tegnap Zágrábban fölkereste Budapestre utazása előtt **Tomasics** Miklós volt horvát bánt és gróf **Kulmer** Frigyes, a horvát-szerb koalíció egyik vezérét s velük az új helyzetről beszélgetést folytatott.

Tomasics arra a kérdésre, mi a véleménye az új királyi biztos kinevezéséről, így felelt:

— A miniszterelnöknek azt a tervét, hogy **Skerlec** báróra bízta a horvát kormányzást, nagyon szerencsés eszmének tartom. Politikailag nem exponált ember, másrészt pedig egész családjában tradíció a hiv. ragaszkodás az unionisztikus elvekhez. Biztos a reményem, hogy sikerülni fog a válalkozás és nemcsak az egész nemzeti haladópart, hanem minden unionista értelmű ember támogatni fogja. A nemzeti haladópart részéről mindenkit szívesen fogunk fogadni, aki az alkotmányos rend helyreállításában közreműködni kíván. Az én nézetem az, hogy erős kézre, tulságos erélyes kormányzásra nem lesz szükség, ha úgy a magyar, mint a horvát közvélemény türellemmel lesz addig, ameddig lehetséges lesz a függőben lévő tárgvi kérdéseket elintézni. Magától értelődik, hogy a fennálló közjogi viszonyok ellen igazgati, agitálni nem szabad és ha szükség lesz rá, e tekintetben az erélyes kormányzás is jogosult lehet. A nemzeti haladópart a kiegyezési törvény alapján áll és csak a törvény tiszteletben tartását kívánja. Ezenfelül semmi nemű koncessziókat, engedményeket, a mik az állam érdekeivel nem azonosíthatók, — mint azt tévesen írta némely magyar újság — egyáltalában nem követel. Bizonyos vagyok benne, hogy az ország közvéleménye mi mellénk fog állani és meg tudjuk teremteni a békét és a jövő fejlődés biztos alapjait lefektetjük.

Gróf **Kulmer** a beszélgetés elején kijelentette, hogy ő, aki a közgazdasági élet minden ágában dolgozik, különösen örülne, ha végre a nyugalom évei következnenek. De ennek feltétele, hogy respektálják az ő jogait.

— Mi mindig jóbarátok voltunk, ha közös ellenségünk volt. De ha ezt megvertük, megint küzdöttünk az autonomiánkért. Valami megoldást elvégre kell találni. Az unionista gondolat nem ment sosem veszendőbe. A hat utolsó vá-

lasztás unionista többséget hozott. Mert hiszen azt tán még sem lehet mondani, hogy a koalíció nem volna unionista! Csak hogy kétféle unionista van. Az egyik felett minden kormány rendelkezik. Részint opportunisták hajlamból, részint személyes érdekből húzzák a mindenkori kormány szekerét. A másik fajta az unionistáknak szintén a Magyarországgal való kiegyezés alapján áll. De ezek azt kívánják, hogy Magyarország is tartsa meg a horvát kiegyezést annak szelleme és szavai szerint. Amíg ez késik, amíg a sérelmek orvosolatlanul maradnak: addig jó a radikálisoknak, akik szakítani akarnak a kiegyezési alappal. Ha gróf **Tisza** a II. Deák Ferencz, akkor ehhez szabja a politikáját. De fontos az is, hogy a horvátok és szerbek között régebben fönnállott antagonizmus, amelyre **Khuen-Héderváry** husz éves rezsimjét építette, nincs meg többé. Azóta új nemzedék nőtt fel, amelynek az a vágya van, hogy együtt dolgozzék egymással. Ismétlem, ennek az antagonizmusnak semmi nyoma sincs.

Budapest, július 25.

Kálmán Gusztáv felmentése. A hivatalos lap mai száma jelenti: „Ő császári és apostoli királyi Felsége 1913. évi július 18-án Bad-Ischiben kelt legfelső elhatározásával **Kálmán** Gusztáv m. kir. kereskedelemügyi államtitkárnak, ezen állásától történt felmentése alkalmával, a *belső titkos tanácsost méltóságot* díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.”

Kroatin hadügyminiszter Karintiában. Bécsből jelentik: **Kroatin** lovag közös hadügyminiszter tegnap Karintiába utazott, ahol a ma kezdődő katonai gyakorlatokat tekinti meg. Elutazása előtt — mint Bécsből jelentik — tegnap délután **Kroatin** hadügyminiszter fontos tanácskozást folytatott gróf **Berchtold** közös külügyminiszterrel, aki erre a konferenciára táviratilag hívta meg **Kroatin** hadügyminisztert.

Főispánváltások. Mint közlik, újabban megint két főispáni állás fog megüresedni. Gróf **Wilczek** Frigyes hontmegyei főispán már beadta lemondását, valamint **Patai** András, Bereg vármegye főispánja is. Valószínűleg **Andrássy**hoz akarnak csatlakozni s mert a kormány idejében értesült szándékukról, menesztí őket. Az utódokról egyelőre nem beszélnek. Érdekés, hogy **Csanád** vármegye főispáni széke hónapok óta betöltetlen, úgy látszik, nem találtak rá alkalmas embert.

KÜLFÖLD

Az osztrák helyzetről. Ischiben az osztrák miniszterek egymás után járulnak kihallgatásra a király elé. A csehországi bonyodalmak megoldása **Lobkowitz** tartományi marsall lemondásával most már befejezettnek tekinthető. — Ischiből jelentik: **Lobkowitz** herceg cseh tartományi marsall a mai kihallgatáson benyújtotta lemondását. A király délelőtt 11 órakor kihallgatáson fogadta **Lobkowitz** herceg csehországi tartományi főmarsallt és személyesen átnyújtotta neki az aranygyapjas rendjelvényeit. Ezután a király báró **Heynold** belügyminisztert fogadta kihallgatáson. Báró **Heynold** osztrák belügyminiszter kihallgatása fél óra hosszáig tartott. A miniszter folyó reszortügyekről tett jelentést a Felsőnek.

A német invázió veszedelme Londonban. Londonból jelentik, hogy a ma reggeli londoni lapok megint tele vannak a német invázió veszedelmével abból az alkalomból, hogy a nagy tengeri hadgyakorlatokon a „vörös“ fél, a németek *quöztek és elaraszították a brit partokat*. Grimsbyben ezer „vörös“ szállott partra és mielőtt a lakosság fölcsudhatott volna, a postahivatal, a villamos világítás telepe, a bankok és a vasutállomás raktárai a „vörösök“ kezén voltak. A képzelt ellenség a grimsbyi dróttalan táviróállomást is „elvágtá“. Irminghamban kétezer főnyi sereget szállított partra a „vörös flotta“. Itt is hatalmába kerítette a vasutat és a villamosteletet, sőt ezt fel is robbantotta. Természetesen csak markirozta a fölrobbantást. Nagy diadalal szállították meg a „vörösök“ az admirális nagy olajtartályait, amelyek a brit hadihajókat fűtőolaj-

jal látják el. A sikerült invázió után Grimsby és Irmingham felől egyesültek a „vörösök“. Rengeget 16 meg nézte végig a harcjátékot. Az ellenség benyomult a halpiacra és az irminghami dróttalan távirót is elrombolta. A „vörösök“ győzelme teljes volt és a brit sajtó úgy siránkozik, mintha a németek már Londont fenvegetnék. A flottagyakorlat folyamán Grimsby és Irmingham mellett partraszállított, a vörös fél haderejéhez tartozó matrózcsapatokat, amelyek a két várost megszállították, ma ismét behajózták.

A spanyol királyi pár Párisban. Párisi jelentés szerint **Alfonz** spanyol király és **Viktória Eugénia** királyné a legnagyobb kognitóban ma reggel San-Sebastianból ideérkezett. A királyi pár számára a Mercur-fogadóban béreltek lakosztályt, de csak egy napra. Ma a királyi pár ebédre a köztársaság elnökének vendége lesz és este Londonba utazik a királyné anyjának látogatására.

A francia budget. A francia kamarát a szenátustól áterkezett 1913. évi költségvetés foglalkoztatja. A költségvetést már tizenhárom hónapja elzárta a kamara elé terjesztették. Minthogy a szenátus lényeges változásokat tett a budgeten, nem lesz könnyű a meggyezés. A radikálisoknak és szociálistáknak az az igyekezete, hogy az új katonai törvény költségeit már az idei költségvetésbe behozzák, egyelőre meghiúsult, a kormány ragaszkodik ahoz, hogy a fedezetről külön javaslatot nyújt be és pedig nem most, hanem az őszi ülészakban. Ha azonban a kamara a fedezetről szóló javaslatot még a mostani ülészak előtt el akarja intézni, a kormánynak ez ellen sincs semmi ellenvetése, ezért mondotta **Barthou** miniszterelnök, a kamarában, hogy tisztán a képviselőktől függ, mikor akarják megkezdni a nyári vakációt. A kamara ma 255 szóval 231 ellenében elfogadta a szociálistáknak a pénzügyminiszter által is helyeselt módosító javaslatát, mely szerint az 1914. évi költségvetésnek csak a kormány által előterjesztett módosított részzeit, tehát az egész költségvetésnek mintegy kétharmad részét tárgyalják. A pénzügyi törvényből függőben tartották annak a szakasznak tárgyalását, melyek 1913 október 1-től kezdve a szénbányákat tonnánként 25 centimes adóval terhelik meg. Ezután az egész költségvetést 450 szóval 96 ellenében elfogadták.

Anglia a rabszolgakereskedés ellen. Az angol felsőházban tegnap **Mayo** lord szóba hozta a sao thoméi, príncipei és angosai rabszolgakereskedés dolgát. Anglia kötelessége — úgy mond — megvonni védelmét oly koloniáktól, ahol a rabszolgakereskedést nemcsak tűrik, de előmozdítják. **Morley** viscount válaszában hangsúlyozta, hogy az angol kormány minden tőle telhető megtett és megteszi, hogy a felelős hatóságok legalább enyhítsék a visszaéléseket. Esetelte ezután a portugáliai kormányt ez irányban elrendelt intézkedéseit és azt mondotta, hogy a mostani időpont nem alkalmas oly nyomtérő követelések támasztására, amilyeneket **Mayo** lord követelt. **Landsdowne** lord is kijelentette, hogy az idő nem alkalmas arra, hogy az angol kormány lépéseket tegyen Lisszabonban. Reméli azonban, hogy a portugál kormány szívére veszi az intő szavakat. Portugália régi szövetségese Angliának, Portugáliát a politikai barátság és régi szerződések kötelekei fűzik Angliához. A portugál kormánynak azonban tekintetbe kell vennie azt, hogy ha nem óvatos, olyan állapotok következhetnek, de, amikor *Anglia az egyik oldalon szembe kerül szerződéses kötelezettségével*, más oldalon pedig az ország közvéleményének ellenállhatatlan akaratával.

Az olaszok árulója. Római jelentés szerint gróf **Morozzo** a vizsgálóbíró Ravennában napoként hét-nyolcz óra hosszáig vallatja. Kiderült, hogy a gróf brüsszeli utazásán kívül, ahol állítólag *muokanóvérért látogatta meg, más uta zásokat is tett a külföldre és pedig minden egyes esetben azért, hogy bizonyos meghatározott katonai információkat, melyeket megrendeltek nála, az illetőkkel közöljön*. **Morozzo** azt állítja, hogy ezek csak *vízrajzi felvételek voltak*, de kitűnt, hogy mindjárt a *tripolizi háboru kezdetén a mozgósításról, csapatáthelvezésekről és hajómozdulatokról felvilágosításokat adott*, de azt állítja, hogy ezek csak olyan információk voltak, amelyeket bárki is megszerezhetett. Arra a kérdésre, hogy ne mkeltette-e benne gyanul, hogy külföldről tőle ilyen felvilágosításokat kértek, **Morozzo** azt felelte, hogy neki seitelme sem volt róla, hogy azokat információkat katonai czélokra kérik.

nek gyümölcsétől. Amennyiben Bulgária elfogadja az előzetes béke feltételeit, hajlandó a görög kormány megbízottait elküldeni Romániába. Péter király válasza hasonló tartalmu.

Bukarest, július 25. A helyzet tegnap óta változatlan. Bár Görögország és Szerbia ellenzik a fegyverszünetet, mégis feltehető, hogy Károly király intervenciójának meg lesz a kívánt eredménye és hogy a szerb és görög csapatok előnyomulása bizonyos tekintetben lassabbá válik és hogy a konferencia a jövő héten megkezdheti tanácskozásait. A montenegrói kormány Vukotics miniszterelnököt és Martinovics tábornokot dezinálta mint meghatalmazottait.

A delegátusok utazása

Bukarest, július 25. A román kormány Szerbiát, Görögországot és Montenegrót hivatalosan meghívta, hogy a fegyverszünet tárgyalása végett képviselőket küldjenek Bukarestbe. A montenegrói kormány válaszában értesítette a román kormányt, hogy e tárgyalásokra képviselőül Vukotics miniszterelnököt és Masszavics Ljubát küldi Bukarestbe és azon reményét fejezi ki, hogy a tárgyalások a jövő héten meg fognak kezdődni.

Belgrád, július 25. Vukotics montenegrói miniszterelnök és Panas görög követ mint delegátusok ideérkeztek. Hír szerint az összes delegátusok legkésőbb vasárnap Bukarestbe utaznak. Ma este ideérkezett Coanda tábornok román delegátus is.

Szófiában nyugalom van

Szófia, július 25. A külföldön elterjedt riasztó hírekre vonatkozólag a szófiái állapokról az itteni cs. és kir. konzulátus felkérte a távirati iroda tudósítóját annak megállapítására, hogy Szófiában a rend és a nyugalom eddig meg nem zavartatott és hogy az osztrák és a magyar kolónia tagjai nincsenek veszélyben.

A hatalmak közbelépése

Ausztria-Magyarország Bulgária érdekében

Bécs, július 25. A Neue Freie Presse rendkívüli forrásból a következő hírt kapja Bukarestből: Athénben és Belgrádban az osztrák-magyar követek ma erélyes lépést tesznek a görög és a szerb kormányoktól az ellenségeskedés haladéktalan megszüntetését követelik. Felhatalmazást kaptak egyszersmind annak kijelentésére, hogy Ausztria-Magyarország nem tűrheti el Bulgária tulságos gyöngölését és megalázását. Az osztrák-magyar monarchia ezt a lépést a román kormányval való teljes egyetértésben teszi meg.

Berlin, július 25. A Lokalanzeiger, ugyancsak, sugalmazott cikkében azt írja, hogy a Petit Parisienne római távirata bizonyos Bécs és Berlin között a balkáni politika némely kérdésére nézve fennálló nézeteltéréseiről szól. E hír szerint Bécsben kedvetlenséget szült Németországnak állásfoglalása a Novibazári szandzsák megszállása ellen. Eltekintve attól, hogy a monarchiának ily irányu szándékáról Berlinben mi sem tudnak, a német állásfoglalásról szóló hír teljesen alaptalan. Emellett a párisi távirat a tudatos misztifikáció benyomását kelti, amelynek nyilván az a célja, hogy a hármass szövetségben belül ellentéteket támasszon, ami azonban, tekintve a teljesen egyszó felfogásokra, merőben sikertelen kísérlet.

Oroszország a fegyverszünetért

Athén, július 25. Az athéni távirati ügynökség jelenti: Oroszország újabb barátságos lépést tett az athéni és belgrádi kormányai, amely szerint, tekintettel Bulgária válságos helyzetére, amely komolyan veszélyezteti a statusquot, szükség van a fegyverszünet megkötésére. Hasonló értelemben tegnap Ausztria-Magyarország is tett a két kormánytól lépést. A „Hestia” című lap tudni véli, hogy ugy a görög, mint a szerb kormány a két hatalomnak azt válaszolta, hogy Bulgária álnok eljárására való tekintettel lehetetlen rájuk nézve fegyverszünetet kötni az előzetes békefeltételek aláírása előtt.

Krupp adománya

Berlin, július 25. A román hadsereg mozgósítása kapcsán Bohleni Krupp 25.000 leit küldött Erzsébet királynénak jótékony czélokra.

Előrenyomulnak a szövetségesek

A hadviselő felek versenye Szófiáért

Bukarest, július 25. A szerb hadsereg meg sem áll Szófiától. A belgrádi kormány utasítást adott a hadvezetőségnek, hogy folytassa az előnyomulást a bolgár főváros felé. Ilyen körülmények között a román kormány is parancsot adott a saját seregének, hogy vonuljon Szófia felé és ha a szerbek és a bolgárok között Szófiánál összeütközésre kerülne a sor, a román sereg akadályozza meg azt. Ezért történt, hogy a román sereg jobb szárnya, amely már alig negyven kilométerre van Szófiától, tulságosan erősen van összezalukva és ez a szárny egymaga képes volna a szerbek támadását Szófia ellen megállítani.

Bukarest, július 25. Abban az esetben, ha a szerb és a görög sereg be akarja nyomulni Szófiába, akkor a nagyhatalmak közbelépnek. Többé nem diplomáciai intenczióról lesz szó, hanem fegyveres eljárásról.

London, július 25. A „Times” jelenti: Nem lehetetlen, hogy a román sereg bevonul Szófiába, de a románok mint barátok jelennének meg Szófiában, hogy ne engedjék a bolgár fővárost a szerbek által bevenni. Mihelyt az a veszedelem fenyegetne, hogy a szerbek Szófiát megostromolják, akkor a román sereg szembe szállna a szerb haderővel.

London, július 25. A „Daily Telegraph”-nak jelenti Bukarestből: A román kormány amely már parancsot adott a saját seregének, hogy ne folytassa az előnyomulást Bulgáriában, el van határozva, hogy nem engedi Bulgáriát megalázni azzal, hogy fővárosát idegen sereg megszállja. Ez biztosíték afelől, hogy Szófiát semmiféle sereg nem fogja bevenni, de éppen ilyen erős Romániának az az elhatározása is, hogy megakadályozza Viddinnek idegen csapatok által való megszállását, mert Viddin csak bolgár maradhat, vagy román város lesz. A román kormány a szerb és görög kormányoknak a legélesebb jegyzékben, a minő csak diplomáciai szokások szerint képzelhető, azt tanácsolta, hogy szüntesse be seregének előnyomulását, ha nem akar fegyverszünetet kötni.

Szófia, július 25. Miután Szófia közelében egy román lovasszázados jelent meg, a bolgár kormány kérdést intézett erre vonatkozólag a román kormányhoz. A román kormány azt válaszolta, hogy a főhadiszállásról már parancs ment az előnyomulás beszüntetésére.

Athén, július 25. Hír szerint a bolgárok Dedeagacsot kiűrtették.

Viddin ostroma

Belgrád, július 25. A szerb sereg megkezdte a hadműveleteket Viddin ellen és mára várják itt a jelentést a főhadiszállásról, hogy Viddin a szerbeké.

Naponta ezer ember elpusztul

Belgrád, július 25. Még most is rengeteg véráldozatokkal járnak az összeütközések és szerb részről úgy számítanak, hogy legalább ezer ember a veszteség mind a két oldalon naponta.

Akció a törökök ellen

Drinápoly kiűritésének terve

London, július 25. Valószínű, hogy Románia nemzetközi mandátumot kap a nagyhatalmaktól Drinápoly kiűritésére. Ha sem a flottatüntetéssel való fenyegetés, sem az utolsó diplomáciai felszólítás nem használna és a törökök nem akarnának kivonulni Drinápolyból, akkor a román sereg vállalkozik rá, hogy kikergesse a törököket.

Konstantinápoly, július 25. Ibrahim igazságügyminiszter és Szalih pasa, a szultán első hadsegéde, ma Drinápolyba utazott.

Nyilatkozik a nagyvezér

Bécs, július 25. Szaid Halim basa nagyvezér a Südslavische Korrespondenz munkalársának Törökország katonai akciójáról ezt mondotta:

— A török hadseregnek parancsa van arra, hogy bevonuljon Drinápolyba és itt foglaljon határvonalat. Törökország kénytelen ezt a katonai akcióit keresztülvinni, hogy természetes sztratégiai határhoz jusson. Az Enosz-Midia határvonal megmaradása esetén egyáltalán nem lettünk volna abban a helyzetben, hogy teljesen leszerelhessünk és kénytelenek lettünk volna állandóan nagy hadsereget tartani ezen a vonalon. Ez az állapot tarthatatlan volt. Ha Törökország meg akar maradni európai földön, legalább lélekzenie kell tudni. Az Enosz-Midia vonal mögött levő területen nem maradhattunk és ezért határoztuk el magunkat katonai akcióra, amely Európát nem lephette meg. Törökország nem kér több jogot magának, mint bármely szabad állam. Európának meg kell engedni velünk szemben is azt, amit bármely más államnál helyesel. A szerződéseket Szófiában és a balkáni fővárosokban szakították szét. Törökországban is van közvélemény és van hangja a hadseregnek, amit nekünk meg kell hallani. Európa nem tehet mást, mint hogy igazságos lesz és nem fog oly cselekedetekbe bocsátkozni, amelyek ellenkeznek az igazságossággal. Nem hiszünk a fenyegetéseknek, mert bizunk a hatalmak igazságérzetében.

A török sereg Musztafa-Pasánál

Konstantinápoly, július 25. A török sereg eljutott Mustafa-Pasáig és megszállta a várost.

Szófia, július 25. A törökök állítólag folytatják előnyomulásaikat Jámboli és Aitosz felé és utközben gyujtogatnak és fosztogatnak.

Orosz csapat szállítások

London, július 25. A Daily Mailnek jelenti Odesszából: Ma három csapat szállítás történt Batum felé és hasonló transzportok indulnak a Kaukázusból délnek. Novo Rossij környékén nagy orosz csapatok állanak.

Bukarest, július 25. Az orosz határon Urgeni közelében vannak koncentrába a mozgósított orosz hadosztályok. Tegnap óta a vasuti forgalom szünetel. A vonatok csak katonaságot szállítanak.

London, július 25. A „Daily Mail” jelenti Odesszából, hogy onnan három szállítóhajó csapatokkal Batumba indult. További csapat szállítások előkészületben vannak. Odesszában azt hiszik, hogy Oroszország meg fogja szállni Kisázsianak egy részét és mindaddig megszállva fogja tartani, míg Törökország és a Balkán-államok megkötik a végleges békét.

Bécs, július 25. Hiteles pétervári táviratok megerősítik, hogy a kaukázusi katonai kerületben a mozgósítás a legnagyobb titokban megindult. Ebben a katonai kerületben 3 hadtest fekszik és ezenkívül nagy csapatokat

küldtek K...
ézkedése...
nyulnak...
szerítsék...
dés meglo

A lonc

Páris
követi kor...
hozta:

Miután
hangu a f...
az enosz—
kell rábírn...
a nagyh...
polyban k...
ket adnak...
lőzték, m...
metorszá...
keztettek...
ellenvaló...
nagyköve...
hogy az o...
elhatározá...
lőt terüle...
lyokat fog...
vaslat, ho...
visszaszor...
széssel.

London

sülese szer...
ajánlani fo...
országhoz...
mét a ha...
Enosz-Midi...
flottadem...
is terbe j...
közé pozit...
rökhben az...
pésnek me...
álláspontja...
egvezik a...
hogy a tör...
gedheti me...
szer elűzté...
kénytelen...
visszaszor...
menniben...
Oroszország...
történni, a...

Kons

fővezér tá...
Iszkender...
ber orrát...
mánt és k...

G

Szófi

külök ezre...
lád is van...
melyek a...
külnek. A...
törődik ve...

Szófi

álló csapa...
negróiak...
montenegr...
szolgálatul...
gén élnek...
fentarthat...
lakosság...
sítik. A bé...
röl a legna...
kedésekre.

Szófi

vetkezetes...
nagy hévv...
ellen és a...
kormány...
nemzetköz...
melyben a...
nének rész...
jedne ki.

küldtek Kazánból a Kaukázusba. A katonai intézkedések elsősorban Törökország ellen irányulnak, hogy szükség esetén erőszakkal kényszerítsék Törökországot a londoni békeszerződés megtartására.

A londoni nagykövetségi konferencia

Páris, július 25. A tegnapi londoni nagykövetségi konferencia a következő határozatokat hozta:

Miután megállapítást nyert, hogy egyhangú a felfogás arra nézve, hogy a törököket az enosz—mídiái vonalra való visszavonulásra kell rábírní, a nagykövek elhatározták, hogy a nagyhatalmak képviselői útján Konstantinápolyban külön-külön egyenlő szövegű jegyzéket adnak át. A hatalmak kollektív lépését megelőzték, miután Ausztria-Magyarország és Németország képviselői ama nehézségekre emlékeztek, amelyek annak idején a Montenegró ellen való eljárásnál felmerültek. Az orosz nagykövet igen erélyesen beszélt és kijelentette, hogy az orosz kabinetnek megmáshatallan elhatározása, hogy a törököktől újból megszállt területeket ismét elveszi tőlük és a jelen lépés hatástalansága esetén kényszerrendszabályokat fog javaslatba hozni. Az a francia javaslat, hogy Romániát kell megbízni a törökök visszaszorításával, nem találkozott nagy tetszéssel.

London, július 25. A Reuter ügynökség értesülése szerint a nagykövek kormányainak újból ajánlani fogják, hogy intézzenek jegyzéket Törökországhoz, amelyben újból felhívják a porta figyelmét a hatalmak azon elhatározására, hogy az Enosz-Mídiá határának érvényt szerezzenek. Bár a flottademonstráció és más eszközök igénybevétele is terbe jő, a tegnapi konferencián ezekre vonatkozó pozitív ajánlat nem tétel. Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy az egyszerű diplomáciai lépésnek meg lesz a kívánt eredménye. Oroszország álláspontja Oroszország külön érdekei miatt nem egyezik a többi hatalmakéval. Oroszország kijelenti, hogy a török irodalom újjá megerősödését nem engedheti meg azon a területen, amelyből már egyszer elűzték a törököket. Oroszország ez esetben kénytelen volna akciókat kezdeni a török csapatok visszaszorítására. Azt hiszik, hogy ez az akció, a mennvényen arra sor kerülne, közös lesz. Másrésztől Oroszország reméli, hogy semmi olvasni nem fog történni, ami megbontaná a hatalmak egyetértését.

Vérengzések

Gyilkolnak a bolgárok

Konstantinápoly, július 25. Izzet pasa fővezér távirati jelentése szerint a bolgárok Iszkenderkőjben levágták egy muzulmán ember orrát és fülét és a környéken sok muzulmán és keresztényt megöltek.

Görög kegyetlenkedések

Szófia, július 25. A macedóniai menekülők ezrei között több előkelő kuczooláh család is van Strumicza és Petrics vidékéről, a melyek a görög kegyetlenkedések elől menekülnek. A sebélybizottság ugyanolyan gonddal törődik velük, mint a bolgár menekülőkkel.

Szófia, július 25. Mint a Kocsáni körül álló csapatok parancsnoka jelenti, a montenegróiak, szerbek és görögök fosztogatnak. A montenegróiaknak nincs rendes élelmezési szolgálatuk és a bennszülött lakosság költségén élnek, amennyiben mindazt, ami az életfentartáshoz szükséges, erőszakkal elveszik a lakosságtól, a többi dolgokat pedig megsemmisítik. A békés lakosság a montenegróiak részéről a legnagyobb szenvedéseknek és kegyetlenkedéseknek van kitéve.

Nemzetközi vizsgálat

Szófia, július 25. Tekintettel arra a következtetéses rágalmozási kampányra, amelyet nagy hévvel folytatnak Bulgária és hadserege ellen és amely igen nagy arányokat öltött, a kormány utasította külföldi képviselőit, hogy nemzetközi vizsgálatot kezdeményezzenek, a melyben a hatalmak hivatalos képviselői vennének részt és amely az egész harcztérre terjedne ki.

Szófia, július 25. Genadiew külügyminiszternek a külföldi bolgár követekhez intézett távirata így hangzik: A háboru kitörése óta Bulgária ellen rendszeres rágalmozási kampányt folytatnak, amely különösen akkor öltött igen nagy arányokat, amikor Bulgária és a külföld között több napra megszakadt a távirati összeköttetés. Most, hogy a távirati összeköttetés ismét helyreállt, módjában lesz Bulgáriának bizonyítani azt, hogy kétségbeesett bolgárok tettei sohasem azonosíthatók azzal a pusztítással és fosztogatással, amelyet a szerbek, görögök és törökök követtek el. Az ügy mihamarábbi tisztázása érdekében utasítom, hogy nemzetközi vizsgálat megindítását kérelmezze.

A kolera Magyarországon

A temesszigeti újabb megbetegedések

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

Temesvárról érkezett tudósítás szerint Temesszigeten, több napi szünet után, újabb kolera megbetegedések történtek, így tehát a veszedelmet elfojtani nem sikerült, az még ma is ott lappang Délmagyarországon. A komáromi gyanus eset felől azonban már örvendesebb hírt jelenthetünk, hivatalosan megállapították, hogy a komáromi határban Oszöny-nél összeesett szerencsétlen munkás nem kolerrától pusztult el, idült hashártyalobban halt el. Figyelmet érdemel még Magyarevits Mladen székesfővárosi tisztli főorvosnak a nyilatkozata is, melyben egy újságnak azon híret czáfolja meg, hogy már Budapesten is előfordult két koleraeset.

Tudósításainkat itt adjuk:

A temesszigeti újabb megbetegedések

Temesvári jelentés szerint daczára a rendkívüli szigorú óvintézkedéseknek, melyeket Temesszigeten a kolera továbbterjedésének megállítására foganatosítottak és daczára annak, hogy a kolerajárvány veszedelme már elmúltak volt tekinthető, ma újabb kolera megbetegedés történt Temesszigeten. A dél-előtt folvámán ugyanis értesítették Fábry Géza kevevárai főszolgabíró, hogy Konstantin Angelika ötvénnyeg éves temesszigeti napszámosnő ma dél-előtt tíz óraker kolera gyanus tünetek között megbetegedett. Dr. Téry Ödön, a belügyminisztérium által kiküldött egészségügyi felügyelő és dr. Klein József írási orvos azonnal kiutaztak Temesszigetre, hogy a további intézkedéseket megtegyék. Mára várják különben a belügyminiszter által kiküldött két járványorvosnak Temesszigetre való érkezését is. Eddig még nem lehetett megállapítani, hogy ázsiai kolera, vagy csak kolera nostras okozta a két nappal ezelőtt elhunyt három temesszigeti ember halálát. Ugyanis a bakteriológiai vizsgálatról a kolozsvári egyetemi laboratórium még a mai napig sem küldött értesítést.

Ma délben Temesvárt is az a hír terjedt el, hogy itt két katona betegedett meg koleraiban. Ez a hír azonban nem nyert megerősítést.

Ferenczy Sándor temesmegyei alispán kijelentése szerint, úgy mint két évvel ezelőtt, most is a Duna vize van megfertőzve. . . Két évvel ezelőtt tízezer halottja volt Temesszigeten a kolerajárványnak, míg most eddig — a maival — nyolcz koleraeset fordult elő ugyanitt.

Ujvidék védekezése

Ujvidéki jelentés szerint a belügyminiszter megküldte Ujvidék városának a kolera elleni védekezésre vonatkozó rendelkezését. Ujvidék azonban már előzőleg is tett óvintézkedéseket. Fölállította a barak-kórházat. Fölállította a város kellő közepén, a szegényház telkén, a régi kórház helyén az ujonnan épített katolikus gimnázium közvetlen szomszédságában, a katolikus leányiskola mellé, a honvéd qalozsági laktanya átellenében, a quimölcs piac kellő közepére. Itt állították fel a járványkórházakat, ahol naponta ugyszólván az egész város megfordul, ahol Ujvidék tekintélyes kereskedelmének nagy része lebonyolódik. Tudvalevő, hogy Ujvidéknek óriási quimölcs exportja van és itt, a járványkórház előtt naponta tucatszámra állanak a kocsik és szállítják a gyümölcsöt az állo-

másra, ahonnan azután a vonatok viszik ki külföldre a sok szép gyümölcsöt.

A komáromi eset

Komáromi jelentés szerint Hajdu Imre belügyminiszteri közegészségügyi felügyelő a miniszter rendeletéből a kolera veszedelem ellen tett intézkedéseket felülvizsgálta és azokat kelégitőknek és helyeseknek találta. Horváth János vasuti munkás bélrészeit felküldték a pozsonyi közegészségügyi felügyelőséghez, amely azokat megvizsgálta és megállapította, hogy Horváth nem koleraiban, hanem idült hashártyalobban, melyet már magával hozott, halt meg.

A budapesti főorvos nyilatkozik

Dr. Magyarevits Mladen, Budapest székesfővárosi tisztli főorvosa — a budapesti koleraesetekről elterjedt híresztelésekről — ma így nyilatkozott az újságtudósítók előtt:

— Határozottan megezáfolhatják, kércm, a hirt, hogy Budapesten ezeidig koleraeset fordult volna elő. A fővárosban eddig egyetelen koleraeset sem fordult elő. Junius 5-én, tehát csaknem hat héttel ezelőtt, volt ugyan egy kolera gyanus megbetegedésünk. Egy munkást szállítottak be a Szent László-kórházba, akiről azt mondotta az orvos, hogy kolera gyanus tünetek között betegedett meg. Az esetet természetesen nyomban bejelentették nekem s én a bejelentés vétele után azonnal kocsiba ültem és kimentem a járványkórházba, hogy magam vizsgáljam meg a beteget. Már az első vizsgálat alapján megállapítottam, hogy a beteg nem kolera és csak heveny bélhurutja van. A kolera tipikus tünetei közül ugyanis a hányás teljesen hiányzott. Mindazonáltal intézkedtem, hogy ürülékét bakteriológiai vizsgálatnak vessék alá. A vizsgálat eredménye negatív volt s kolera nem állapított meg. Három nappal később a beteget el is bocsátották a kórházból. A főváros közönsége egészen nyugodt lehet s izgalomra oka nincsen, mert a tisztli főorvosi hivatal s a tisztli orvosi kar, minden emberileg lehető óvintézkedést megtett, hogy a veszedelem behurcolását megakadályozza. Igaz ugyan, hogy lent Szerbiában a hivatalos jelentések szerint mindenféle dühöng a kolera, de éppen azért, mert a forgalmunk Szerbiával rendkívül élénk, nagyon szigorú óvintézkedéseket is léptettek életbe a hatóságok. Zimonyon kívül, Orsován, Báziason és Ujvidéken is beható orvosi vizsgálatnak vetik alá az utasokat, hogy a járvány behurcolását megakadályozzák. Ha e szigorú védekezés daczára is behurcolnák a kolera és nálunk a fővárosban is fellépne, legyen a közönség meggyőződve, hogy azonnal nyilvánosságra hoznám az esetet, mint ahogy közöltem az előfordult fekete himlős megbetegedést is és figyelemzetelnem a főváros lakosságát az elővigyázatra és a védekezésre. A főorvosi hivatalnak nem áll érdekében eltitkolni az ilyen esetet, de viszont a közönségnek nem érdeke, hogy olyan esetekkel, melyekről később megállapítják, hogy nem kolera, nyugtalanítsák.

Az óvintézkedések

A belügyminiszter a balkáni kolera veszedélyre való tekintettel rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz és így Budapest székesfőváros törvényhatóságához is, hogy a szükséges óvintézkedéseket sürgősen tegyék meg és gondoskodjanak megfelelő elkülönített helyekről. A Szent Gellért-kórházban négy pavillon áll állandóan üresen, hogy ha bármilyen koleraeset fordulna elő a fővárosban, a betegeket ott nyomban el lehessen helyezni.

NAPIREND. Naptár. Szombat, július 26. Róm. kath.: Anna assz. — Prot.: Anna. — Görög-orosz.: július 13. Gábor főangy. — Zsidó: Thamusz 21. — A nap két reggel 4 óra 30 perczkor, nyugszik este 7 óra 4 perczkor. — A hold két este 10 óra 46 perczkor, nyugszik éjjel 12 óraker. — A miniszterek nem fogadnak. — Nyitvalevő muzeumok: Nemzeti Muzeum ásványtára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Ráth Muzeum (Városligeti fasor) 10—4-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, Néprajzi Muzeum 9—6-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — Fővárosi Könyvtár áthelyezés miatt zárva. — Nyitvalevő képtárak: Magyar Biedermayerék kiállítása az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig, belépő-díj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap. A Szépművészeti Muzeum modern képtára, nyitva 10—2-ig. A gróf Pálffy-gyűjtemény a Szépművészeti Muzeumban, nyitva 10—2-ig. Belépődíj nincs.

Az árvízveszelem

— Pusztul a termés —

Földalatti árvízveszelem fenyeget

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

Az árvízveszelem pusztításairól már csak szóróványosan érkeznek gyász hírek, ám a zivataros időjárás helyenként még nagy károkat okoz. A föld termése pusztul mindenfelé és a károsultak megsegítése legszentebb kötelessége a háza polgárságának, hiszen a párt uralmát minden eszközzel erősítő kormánynak ugyis más a gondja. Amikor már azt hittük, hogy a veszelem komor felhői végre eltakarodtak hazánk egéről, újabb vész hírek érkeznek Udvarhely megyéből. Az egész vármegvét palaréteg borítja, amely eddig visszatartotta a belüli összegyülemlett vizeket. Az apró források erősen megdagadtak és most kifelé törnek. Újabb földalatti árvízveszelem sújtja majd Magyarországot. Máris több falu megsemmisüléséről kell beszámolnunk.

Tudósításainkat itt adjuk:

Országos pusztulás

Székelvöőről jelentik, hogy kilencz hét óra folyton-folyvást szakad az eső, ami a szegény földműves népet kétségbeesztette, látván előre a küszöbön kopogtatva fenyegető éhínséget. E hó 17-én délután Székelvöőről, Székelvömoson, Székelutárd, Székelvöecse, Székelvökebele stb. községek fölött irtóztos vihar kerekedett, amely a gyümölcs- és egyéb fákat gyökereiből tépte ki, házakat döntött össze. A vihar nyomában csakhamar irtóztos jég kezdett hullani, amely minden utolsó reményünket, elkésett kukoriczát, minden gabona- és egyéb veteményeinket teljesen tönkretette, megsemmisítette. Erre következett a rettenetes felhőszakadás, amely irtóztos áradatban szakadva, mindent, mit utjában talált: pajtákát, sertés-olajat, korlátokat s minden ingóságát a szegény népek, még a házi szárnyasállatokat is nagy mennyiségben magával sodorta. A réteken összetakarított marhaeleshég is mind oda veszett.

Siófoki jelentés szerint a rossz időjárás még egyre tart. A Balaton mellett 46 nap óta folyton esik az eső. Megbecsülhetetlen az a kár a vetésben és a szőlőkben, amit az abnormis időjárás okoz. A gabona sokkal rosszabb, mint eleinte ígérkezett és a szőlő is rosszabbodott, úgy, hogy a bor ára 2—3 koronával már is felszökött.

Szegedi jelentés szerint a Tisza Szeged alatt egyre apad, jóllehet felülről Szolnokról és Gsongrádól esőtörtőkön áradást jelentettek a szegedi folyam mérnöki hivatalnak. A vízállás 7 méter és 54 csm. volt a jelentés vételekor és 12 óra alatt 18 centimétert apadt. Félő, hogy a csütörtökön ismét megeredt eső halással lesz a Tiszára. Szegeden csütörtökön délután 4 órától kevés megszakítással éjfélig folyton esett az eső.

Szentestől jelentik: Ma fél óráig tartó felhőszakadás volt. Az utcákon valóságos patakok folynak.

Földalatti árvíz Udvarhely megyében

Székelvöudvarheluról jelentik: Udvarhely megyve számos részéről aggasztó jelentések érkeznek a nagy esőzések folytán beállott hegy- és talajcsuszamlásokról és süppedésekről, amelyek már eddig is kiszámíthatatlan károkat okoztak. Minthogy az egész megyén áthaladó palarétegek az esőzések és áradások rengeteg vízmennyiségét nem bocsátják át, valóságos földalatti árvíz támadt.

Lövéte községnek egy negyedrésze dőlt össze a csuszamlás következtében. Eddig 150 épület omlott össze, s mintegy 120 hold terület pusztult el. A csuszamlás Maqvarhermány községet is kikezdte s négy házat döntött le. Magyarzások község hegyoldala talaja 30 házzal megindult. A megye középső részében Vágás, Miklósfalva és Székelvöudvarhely mellett kezdődnek kisebb hegyecsuszamlások. Székelvöpálfalván négyszáz méteres hegyoldal van összeomlóban. A tartós esőzések következtében az árvizek is nagy károkat okoznak. Az árvíz számos községet elöntött. Többek között Székelvöudvarhely három utcáját a víz elöntötte. Az ár több épületet elsodort. Székelvökereszturon az unitárius templomot és a paplakot, valamint számos más épületet méteres víz borít. Alsóboldogfalván az ár fél kilométer hosszúságban megrongálta a vasúti töltést. Paraidon az állami út nagy hidját és husz házat, Koronden negyven házat sodort el. Itt három gyermek a vízbe jutott.

A meteorológiai észleletek szerint Udvarhely megyében naponként 130 milliméternyi csapadék volt. A termés teljesen elpusztult és a lakosság éhínség előtt áll. Az alispán feterjesztésben kérte a beügyminisztert, hogy az országos segélyakciózt Udvarhely megyére is kiterjessze.

A segélyezések

Pöstyén-fürdő vendégei mozgalmat indítottak a magyarországi árvíz károsultak fölségítése érdekében. Az akció dr. Genersich Gusztáv egyetem tanár és dr. Rényi József, Bács-Bodrog megye tiszteletbeli főorvosa kezdeséből indult ki, akik a gyűjtés irányítását is ellátják. Az akció már az első két napon több ezer koronát eredményezett. A gyűjtőbizottság nevében az adakozásra való fölhívást a következők írták alá: Erdödy Imréné grófné, született Migazsy Irma grófné, Erdödy Imre gróf, főrendiházi tag, N. von Lermontov államtanácsos (Pétervár), Darányi Ignác nyugalmazott miniszter, dr. Petraschek Károly udvari tanácsos (Bécs), Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár, dr. Nagy Ferenc nyugalmazott államtitkár.

Körösfői Kriesch Aladár festőművész levelet intézett az Országos Maqvar Képzőművészeti Társaság vezetőségéhez, amelyben kéri, hogy szólítsák föl a művészeket, adják oda egy-egy alkotásukat az árvíz károsultak fölségítésére. Körösfői Kriesch Aladár proppozícióját az igazgatóság, mert most minden tagja távol van a fővárostól, az első öszi ülésen fogja tárgyalni. Mielőtt azonban a gyűjtés a művészek körében hivatalosan megindulna, a társaság vezetősége ezton hívja föl figyelmüket a nemes mozgalomra és kéri, hogy egy-egy kisebb festményt, szobrot, vázlatot, rajzot tegyenek félre, illetve készítsenek elő az erdélyi magyarság nyomorának enyhítésére.

Alsókubintól jelentik: Árvamegye inségügyi bizottsága ma délelőtt Zmeskál György alispán elnöklésével tartott ülésén Kubinyi Miklós Indítványára a vármegyei inségialapból segély kiutalását határozta el az árvíz sújtotta megyék részére. Ugyane célból vármegveszerte gyűjtést indítanak. A vármegye közönsége ezen akciójával halálát akarja tanúsítani azért a figyelmességért, amelyben Árvamegyét az 1891. évi inség esztendőben valamennyi vármegye részesítette.

Megszakadt forgalom.

Szerajevóból táviratozzák: A tartomány vasutak igazgatóságának közlése szerint felhőszakadás folytán a Vinista-Zavidovic vonalon a pályatest több helyütt megrongálódott. Ennek következtében ma éjjel megszakadt a forgalom. A személyvonatok több óras késéseket szenvedtek. A pálya szabaddá tételé után a forgalom a mai nappal ismét megindult. Balesetek nem történtek.

TÁVIRATOK

A polgárháboru Kinában

Shanghai, július 25. A legutóbbi 24 óra folyamán a lázadók több támadást intéztek az arsenál ellen. Tegnap későn este a kormánycsapatok támadóan léptek fel és visszatartották a lázadókat. A kínai külvárosból sok lázadó menekül.

A hároméves katonai szolgálat Franciaországban

Páris, július 25. A szenátus mai ülésén Doumier a hadügyi bizottság nevében jelentést tett a hároméves katonai szolgálatra vonatkozó törvényjavaslatról, mire Millié-Lacroix a pénzügyi bizottság jelentését terjesztette elő. Barthou miniszterelnök azt javasolta, hogy a tárgyalást kezdjék a jövő esütörtökön. Ezen indítványát 181 szavazattal 88 ellenében elfogadták.

Osseüttközés arabok és olaszok között

Róma, július 25. A Stefani ügynökség benghazii jelentése szerint tekintettel arra, hogy Spazio tábornok tegnap éjjel Tobrukából azt a hírt vette, hogy egy magaslat mögött Mdaur közelében ellenséges csapatok tartózkodnak, amelyek két ágyú felett rendelkeznek, elhatározta, hogy meglepi az ellenséget. Ezért tegnap nagyobb haderővel és egy hegyi üteggel az ellenség elé vonult. Csapataink hevesen támadták az ellenséget, amely több ezéllésesített lövést tett. Csapataink rövidesen megverték az arabokat és elvették tőlük két ágyújukat, valamint a hozzávaló löszert. Olasz részről senki sem sebesült meg.

Wilson elnök a trösztök ellen

Washington, július 25. Wilson elnök hír szerint új trösztellenes törvényjavaslatot készít elő, amelyet decemberben szándékozik a kongresszus

elő terjesztetni. Azt is mondják, hogy Wilson egy szabályrendeleten is dolgozik, amely pontosan körülírja a monopóliumokat, anélkül, hogy a Sherman-féle törvényt megváltoztatná.

UJDONSÁGOK

Irodalmi magyarságunk

Akadémiánk négylovas hintós tudósai, irodalmi társaságaink paripaháton helykélkedő írásművészei fölül méltán hihetnénk, méltán várhatnánk, hogy közülök kerülöknek ki irodalmunk tisztább magyarságának orvoslói. Azonban — fájdalom — úgy a tudósok, mint az írók műveiből az idegen szavak, az idegen kifejezések, az idegen lélek olyan csufságos csalány-bokrétái vigyorognak felénk, hogy lépten-nyomon véresre csipik az egészséges magyar ember — nyelvét . . .

Ezen a rontáson végre segíteni akar egy derék magyar lélek, aki pedig sem nem akadémikus tudós, sem nem Kisfaludy- és Petöfi-Társaságbeli koszoruzott tag, hanem egyszerűen csak egy ugynevezett — szakiró . . .

A mi kedves, kiváló kollégánk: Buday Barna, aki a magyar gazdák hivatalos lapját, a Köztelek-et nemesak szakavatoltan, hanem gyönyörű magyar tollal is szerkeszti, fujta meg a riadó kürtöt, bonította ki a harci zászlót az irodalmi magyar nyelv tisztasága mellett. Buday Barna ugyanis a „Köztelek” vidéken élő sok száz művelt gazda-dolgozó társának bevonásával nemes céljait lüzte ki a gazdasági szakirodalom gyökeres megmagyarosítását, egyrészt a gazdasági szakirodalomunkat is megfertőztető idegen műszavak, elnevezések, szólásmódok özönjének kerülhetetlen kiirtásával, másrészt lehetőleg a nép nyelvében is élő, a nép eszejárásának megfelelő helyes magyar kifejezések, szólásmódok, elnevezéseknek felkarolásával és kicsiszolgtatásával . . . És én hiszem is, hogy a buzakalászos magyar barázdákból, törzsökös magyar gazdanépünk szokineses ajkáról, megfigyelésekben gazdag elméjéből merítve: — Buday Barnának leggyönyörűbben sikeredik az eddig elhanyagolt gazdasági szakirodalom kívánatos megmagyarosítása; vajha tudományos- és szépirodalmunk megsejült, megrontott magyarságának kiltisztogatására, egészséges felvirágoztatására is támadna már ilyen hozzáértő lelkes magyar Buday Barnánk.

M. P.

Időjárás. Hazánkban az eső nyugatról tovább terjeszkedett az Alföldre és Erdély déli részére. Nagy eső esett a Dunántulon, főleg pedig a határmegyékben. (Szentgotthárdon 45 mm.). Az ország északi, megészakkeleti megyéiben pedig az idő változóan felhős volt, elvétve kevés esővel. A hőmérséklet lényegtelenül változott, maximuma 26 C fok volt Debreczenben és minimuma 8 C fok Késmárkon. — Jólát: Változókonv idő várható, lényegtelen hőváltozással és kevesebb esővel.

Udvari vadászat. Ischlből táviratozzák: Ma délután a Jainzenbergen udvari vadászat volt, amelyen mint a felség vendégei Lipót és Guórau bajor hercegek, Weickersheim herceg, Lederer bajor titkos tanácsos udvarmester, Kerzl dr. vezértörtzorsvos, valamint Hoyos gróf és Horthu szárnysegédek vettek részt.

A cumberlandi hercegné Ischlbén. Ischlből jelentik: Thura cumberlandi hercegné és leányai, Miksa badeni herceg neje és Opa hercegné, valamint Waldemár és Vigo dán hercegek ma este 6 óra tájban automobilon Gmundenből ideérkeztek és meglátogatták Gizella bajor hercegnőt.

Braganzai Mánuel esküvője. Stuttgarti jelentés szerint Sigmaringenben szeptember 21-én lesz Manuel exkirály esküvője Augustla Viktória hohenzollerni hercegnővel, Vilmos Hohenzollern herceg egyellen leányával. A lakodalomra a rokoni uralkodó családok elküldik képviselőiket és Vilmos császár is ott lesz. A menyasszony a császárt kérte meg, hogy legyen tanúja.

— **Királyi látogatás.** Gmundeni jelentés szerint a király vasárnap délután Berta madridi hercegnő meglátogatására az ebenzweiri kastélyba érkezik.

— **Uj aranygyapjas lovag.** Bécsi jelentés szerint a király délelőtt tizenegy órakor kihallgatáson fogadta Lobkowitz herceg csehországi tartományi főmarsallát. A kihallgatás végén a király személyesen nyugtatta át a hercegnek az aranygyapjas rendet. Lobkowitz herceg lemondott állásáról és ez alkalomból érte meg magas kifizetés.

— **Adományok a Hirlapírók Nyugdíjintézetének.** A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete újabb a következő adományokat kapta: a Barna Izidor siremlék bizottságtól 57 korona 46 fillért; Ismerlentől Lányi Zsigmond, a Budapesti tudósító főszerkesztője utján 500 koronát; kaposi Molnár Viktornétól néhai Torray Emmának kért koszorúmegváltásokért 20 koronát, a Pestér Lloyd utján koszorúmegváltásokért; a Feministák Egyesületétől 50 koronát, Herz Ármintól és feleségétől 50 koronát, Forró Oszkártól és feleségétől 30 koronát, Hoffmann Vilmostól 50 koronát, Gomperz Miksától és feleségétől 50 koronát és Bernauer Izidortól 20 koronát. A nyugdíjintézet elnöke ezen az uton is halás köszönetet mond az adományozóknak adományaikért.

— **József főherceg újvidéki pékje.** Még a pünkösdi újvidéki repülőnapok alkalmával történt, hogy az újvidéki városháza nagytermében József főherceg lizietére, aki az ünnepség fővédnöke volt, bankettet rendeztek. Az ebédhez Mayer Arnold újvidéki pékmester rendkívül izletes kis személyeket süttött. József főhercegnek az apró személyek rendkívül izlettek és a mellé ült Matkovich Béla főispántól meg is kérdezte, ki süttötte a személyeket? Ugyanaznap a főherceg szofijába megjelent a pékmesternél és a fenség megbízásából ugyanabból a tésztaból, amelyből a személyeket süttötte, egy nagy kenyeret rendelt. Mayer Arnold féltő gondtal készítette el a kenyeret és várta a szolgát, hogy érte jöjjön. Ugy látszik azonban, az inas szórakozott volt, mert a fenség elutazott és a kenyér itt maradt Mayer Arnoldnál. A pékmester busult és fájt neki, hogy a főherceg nem ehetett a kenyérből. Ugy látszik, hogy a főhercegnek otthon észbe jutott a megrendelt kenyér, mert a múlt héten a fenség kabinetirodája értesítette Mayer Arnoldot, hogy a főherceg kamarái szállítójának nevezte ki. És Mayer Arnold most boldog és nagy betűkkel új czégtáblát festetett, amelyen büszkén ott díszel az alábbi mondat, hogy: „Ő es. és kir. fensége József főherceg kamarái szállítója”.

— **Hortobágyi érdekes vadászászmány.** A Hortobágyon a napokban érdekes vadászászmányt ejtett el egy szerencsés vadász. Egy hatalmas kőszálsas terült le vadászászmányul, az érdekes és ritka madarat Adám Lajos hajdusoboszlói földbirtokos lőtte. Pusztá-Anquálházáról indult el, hogy a Hortobágy folyó nádasában szárnyasra célozzon. Amint a folyó partján állt Adám, a levegőben sebes repüléssel jelent meg a havasi bércezek büszke madara, a kőszálsas. Fáradozva látszott, észre lehetett venni, hogy messziről jött erre az ismeretlen tatra. Adám Lajos megvárta, amíg a kőszálsas lefelé ereszkedik s csak akkor kísérte meg a lepuskázását. A hatalmas madár nemsokára száznégy méter magasságban volt a vadász fölött, aki jól irányzott lövéssel szíven találta. A rendkívül becses és értékes madár igen felelt példány. Szárnya 240 centiméter hosszú s vadász szakemberek állítása szerint ilyen nagyságú madarat még a hegyek közt is ritkán találni. A vadászok azt állítják, hogy a kőszálsas valószínűen a Kárpátokban dúló viharok miatt menekült enyhébb vidékre s így került fáradságos utján a Hortobágyra. A kőszálsas Adám a hajdusoboszlói polgári iskola természettanárának adományozta, ahol Domide Antal tanár fogja kitenni.

— **A fiumei czápát megfogták.** A fiumei öböl czápája az idén nem sokáig rémítgetett. A fiumei Kirsich-féle halászati vállalat két halásza elfogta a három méter hosszú és több mázsa súlyú úgynevezett zászlós czéhalat. Kiállították a fiumei halcsarnokban.

— **Világjáró magyar újságíró.** Kolozsvárról tegnap érkezett Tordára egy Tóth István nevű újságíró, aki Kolozsvárról indult el azzal a szándékkal, hogy gyalog bejárja a világot. Nagy utját hét évre tervezi és ez idő alatt az ő képását ábrázoló képeslapok elárúsításából akarja magát fentartani.

— **Vasuti baleset.** Innsbrucki hivatalos közlés szerint tegnap este 5 óra 56 perczkor a nyugati pályaudvaron az indulásra készülő 618. sz. személyvonalba belefutott egy üres tolatóvonat. 14 utas többnyire a lezuhanó podgyasztól könnyen megsebesült. Az anyagi kár jelentéktelen. A forgalom akadálytalanul lebonyolítható.

— **Orsován elakadt bolgárok.** Mintegy két héttel ezelőtt Orsovára érkezett körülbelül ötven bolgár alattvaló, nők és férfiak, azzal a szándékkal, hogy hajóval utjokat hazájukba folytassák. Nagyonbbrészt külföldről, Franciaországból, Svájc-ból és Németországból jöttek, egyetemi hallgatók, orvosok, orvosok, tanárok, mérnökök voltak, akik tanulmányaikat elvégezvén, szerencsétlen hazájukba iparkodtak, azonban Orsován kellemetlen meglepetés érte őket, az tudniillik, hogy a román-bolgár háború miatt sem hajóval, sem vasúttal nem folytathatták utjukat hazájukba. Mintegy harmincz utasnak és utasnőnek csak annyi pénze volt, amennyi az utazás befejezéséhez szükséges lett volna. Az által, hogy kénytelenek voltak utjokat félbeszakítani, válságos helyzetbe jutottak, mert egy-két napi itt tartózkodás után elfogyott a pénzük és otthonról — mivel a posta- és távirat-összeköttetés Bulgáriával megszakadt — pénzt nem kérhettek és nem kaphattak. Az orsovaiak nem nézhettek, hogy a bolgárok hajléktalanok legyenek és éhezzenek. Nobel Mór és Piete Bernát kezdesére bolgárokat segélyező bizottság alakult, és hála az itteni társadalom áldozatkészségének, a segélyező akciója sikerült is. Podhradszky Andor főszolgabíró, Létay Gyula honvéd alezredes zászlóaljparancsnok, valamint az étkező bizottság elnöke, Vészits Gyula százados és Weiner Mátyás főhadnagy a legnagyobb előzékenységgel, áldozatkészséggel és szeretetreméltósággal hozzájárultak és lehetővé tették, hogy mintegy harmincz bolgár körülbelül tíz nap óta izléses, jó étellel ellátásék. Az orsovai társadalom majdnem minden egyes tagja, ki-ki tehetsége szerint, adománnyal lehetővé tette a segélykezdő sikerét. A Magyar Királyság szálló tulajdonosa, Pataki Samu és a M. F. T. R. tisztviselők orsovai kaszinójának elnöksége a hajléktalan bolgároknak díjtalanul rögtönzött hálótermetek, ágyneműt és ágyneműt bocsátott rendelkezésükre. Most Orsován várják a bolgárokat, mikor nyílik meg ismét a hajózás, vagy mikor enged meg a román kormány átutazásukat a román vasuton és az átutazást a Dunán a bolgár partra. Jó munkát végezne a kormány, ha a külügyminisztérium utján valamiképp lehetővé tenné a bolgárok hazautazását Orsováról, ahol minden sziveslátás mellett is türelmetlenül várják a hazatérés pillanatát.

— **A katonabanda és a szép asszonyok.** A nagyváradi honvédek nemrégiben még Székesfehérváron futta és huzta a nótát. Székesfehérváron végig nótáztak a bandisták, hanem mióta Nagyváradra helyezték át a bandát, Fricsey Richárd karmester megdöbbenve vette észre, hogy a zenészek nem fújják egy a trombitát és nem ütök olyan akkurátosan a nagydobot, mint azelőtt. Amikor hangversenyezett a banda, a katonazenészek ahelyett, hogy a karmesteri pálezt figyelték volna, jobbra-balra bóbiskoltak s a kottákon levő hangjegyeket is ugyancsak el-eltesztették, mert majd leragadt a szemük. A délelőtti próbákon meg pláne nagy bajok voltak. Ha tíz órára volt kiírva a próba, még féltenegykor is alig lézengett ott valaki. Voltak olyanok is, akik egváras, meg másfélórás késés után érkeztek meg. Fricsey karmester végre elhatározta, hogy a különös változás okának minden körülmények között utánajár. Éjjel-nappal úgy nyomozott, mint egy detektív. Az első éjszaka, amikor kémlelő körutját megkezdte, rémülten vette észre, hogy a kaszárnyából feltűnően sok zenész hiányzik. A legények éjjel kiszöktek az éjszakába és valahol eszarognak. A karmester a kíváncsiságtól felcsigázva, minden éjszakai mulatóhelyet végigjárt. Kávéházak, korezmák s egyéb más mulatók minden zegé-zugát tüvé tette értük. Az éjszakai szökevények azonban sehol sem voltak találhatóak. Másnap, harmadnap megismétlődött ugyanez az eset. Végre sikerült a kimaradás igazi okát fölfedeznie. A Rákóczi-ut egyik mellékutcájában egy magánlakásban talált zenészeire, akik itt dözsöltek át az éjszakákat napokon keresztül fiatal asszonyok és fiatal leányok társaságában. Megtudta azt is, hogy a hölgyek Székesfehérvárról szöktek a honvédbandisták után. Amikor ezt a titkot fölfelezte, a legényeket viszaparancsolta a kaszárnyába és közülük hatot rögtön lezárított. Jelentést tett az esetről Jánossy Gyula főkapitányhelyettesnek, aki rögtön intézkedett, hogy két detektív a székesfehérvári rajongó hölgyeket udvariasan szőltsa föl a sürgős távozásra.

— **Cserkész-fiúk a Balatonnál.** Siófoki jelentés szerint nagy cserkész-gyakorlat lesz a Balaton mellett. A gyakorlatok Fonyódon kezdődnek és Máriatelepen végződnek. A gyakorlaton részt vesz a kaposvári polgári fiúiskola és a ktaenfurti cserkészcsapat is.

— **Meghalt a templomban.** Székesfehérvári jelentés szerint Reichenbach Ferencz 55 éves csákvári igazgató-tanító tegnap a kórusban hirtelen összeesett s azonnal meghalt. Reichenbachot, aki harminczhárom évet töltött a tanügyi szolgálatában, szívszélhűdés ölte meg. Halála általános részvételt keltett.

— **Egy székesfehérvári katonatiszt sikerkasztásai.** A székesfehérvári 17. honvédgyalogezred parancsnoksága letartóztatta Darkó Domonkos hadnagy, gazdasági tisztet, ki az ezred pénzből harmincz ezer koronát sikkasztott oly módon, hogy a szállítókat már április óta nem fizette ki. Darkót nemrég elhelyezték Székesfehérvárról. Mielőtt új állomáshelyét elfoglalta volna, rovacsohást tartottak hivatalában és több szabálytalanságnak jöttelék a nyomára. Közben egy szállító följelentést tett elene, hogy kétezernégy száz korona erejéig megkárosította. Darkót szabadságolták, hogy rendezze ügyeit. El is utazott szüleihez, de tegnap, mikor szabadságideje lejárt, nem jelentkezett, mire táviratilag rendelték vissza Székesfehérvárra. Itt két tisztársra várta, akik két órai időt adtak neki ügyei rendezésre. Mivel ennek Darkó nem tudott megfelelni, letartóztatták. Budapestről egy hadbíró érkezett Székesfehérvárra, hogy a vizsgálatot vezesse.

— **Az Arany-Bika fogadó rejtett kincsei.** A debreczeni Arany-Bika nagyfogadó építkezésénél dolgozó munkások tegnap egy fazék régi pénzt találtak. Néhány száz darab roppant ritka és nagyértékű pénz ez, melynek származását a szakértők az Árpád-korbeli magyar királyok idejébe teszik. A munkások, noha figyelmeztették őket, hogy minden leletet be kell szolgáltatniok a rendőrségre, a régi pénz nagyrésztét potom áron eladogatták, úgy, hogy mire Zoltai Lajos muzeumőr tudomást szerzett a dologról, már csak pár példány volt meg. A rendőrség a munkásokat kihallgatta arra pézve, hogy kiknek adták el az Árpád-korbeli pénzt. Most hivatalos uton igyekeznek visszaszerezni. Zoltai muzeumőr szerint ilyen pénzt már csak ritkán találni. A Nemzeti Múzeum a múlt évben darabját 600 koronáért vásárolta. A pénzen az Árpád-korbeli királyok képe és Szent István koronája látható, de van olyan példány is, melyen Szlavonia címere látszik. Valószínűnek tartják, hogy a tatárdulás idejéből került a pénz a földbe.

— **A kanizsai halálkaszárnya.** A nagykanizsai honvédgyalogsági kaszárnyában ma délelőtt mellbelőtte magát egy honvédbaka. Ez rövid időn belül a hatodik öngyilkosság a nagykanizsai honvédségnél. Két önkéntes és négy közkatona unta meg eddig a gyöngvéletet és vetett véget életének. Az eddigi öt öngyilkosságért nem lehetett a katonai vezetőséget felelőssé tenni, míg a mostani, hatodik öngyilkosnál igen valószínű, hogy az egyik felelővő szigora kergette halálba a szerencsétlen közkatona. Az öngyilkost Bazsó Károlynak hívják, intelligens szobrász, ki már két év óta eszi a kincstár kenyerét. Utóbbi időben sok baja, kellemetlenség volt egyik örmesterrel. A tulézőkeny Bazsó annyira szívére vette felelővője önkénykedését, hogy ma délelőtt szolgálati fegyverével mellbelőtte magát és rögtön meghalt. Másik verzió szerint Bazsó azért lett öngyilkos, mert bátyja pénzt bizott rá, azonban ezt elmulatta.

— **Az őseber konyhája.** A szarvasi tanítóképző tanára, Krecsmarik Endre szorgalmasan kutatja Békésszarvas területén a Krisztus előtti idők emberének nyomait. A múlt évben egy egykori folyómeder partján a szappanos földeken kőkori sírokat is talált. Az idei nyári régészeti kutatása alkalmával ráakadt az őseber konyhahulladékára is és az ásatás azt bizonyította, hogy ezen a rendkívüli mocsaras, vizenyős helyen élő őseber temetőben mennyiségben fogvasztotta a közönséges tavi kagylót, akár csak a tengerparti az osztrigát. E kagylókat nem nvers, de valószínűleg főtt állapotban ehetette, mivel a kagylóhéjak több esetben töredékes edények belsejében fordultak elő. A nagy számmal előkerült hálósúlyok szintén azt igazolják, hogy főglalkozása a halászat lehetett.

— **Az áruló katonatisztek.** Bécsi jelentés szerint ismét letartóztattak egy tisztet kémkedés gyanúja miatt. Az illető a vizsgálati fogságban lévő Jandrics főhadnagy büntársa. A tisztet a bécsi helyőrség egy hadbírája tartóztatta le. Katonai körök figyelmét már régóta fölkellette, hogy a Jandrics-testvérek ellen folytatott vizsgálat olyan sokáig tart. Ezt az elhuzódást most megmagyarázza az újabb letartóztatás. Jandrics egyik büntársának sikerült külföldre menekülnie, a másikat, egy hadnagyot, most letartóztatták.

— **A wöllersdorfi robbanás új halottja.** Bécsi jelentés szerint a wöllersdorfi löszergyárban történt robbanásnak még egy áldozata van. A negyedik halott egy munkásné, aki ma a kórházban borzasztó égési sebeibe belehalt.

— **Házasság.** Ivánkovits Miczikét Ivánkovits Kálmán gyárigazgató leányát Ujpestről eljegyezte Turbó Sándor butorgyáros Kiskunfélegyházáról.

— **A betyárlegény vége.** Báltaszék-vidéken egy jól felfegyverezett betyárlegény hetek óta sorra járta a vármegye községeit és igen sok rablást és betörést követett el. Hol ebbe, hol abba a községbe állított be fegyveresen az üzletekbe vagy magánlakásokba és kényszerítette a tulajdonost pénzének átadására. A csendőrség hosszú időn át hajszolta a betyárt, míg végre is a minap a környék csendőreit mind összevonták és valóságos hajtóvadászatot indítottak ellene. Azóta többször kaptak jelentést a községekből, hogy ott járt a fegyveres rabló, de mire a csendőrök megérkeztek, rendszeren nyomra vették. Tegnap végre Vas és Pécsi csendőrök egy fűzesben rejtőzködve megpillantották a rablót, óvatosan közeledtek feléje, hogy meglepiék és lefegyverezzék, de a rabló észrevette őket és lövöldözni kezdett rájuk. Csakhamar kilőtte minden patronját, a mire a csendőrök megrohanták. Az elszánt rabló azonban két rántott és nekiesett Pécsi csendőrnek. Vas csendőr ekkor hirtelen lekapta válláról fegyverét és a betyárt agyonlőtte. A csendőrök az esetről táviratban értesítették a székszárdi ügyészséget, a honnan mára várják a bíróság megérkezését. A betyár személyazonosságát még nem sikerült megállapítani.

— **Egy torpedónaszád katasztrófája.** Yokohamából jelentik: A *Sinonome* torpedónaszád tajfun alkalmából utban Formosából hazafelé Délformosánál zátonyra jutott és kettétörve azonnal elsüllyedt.

— **Pénzhamisítók éhségstrájkja.** Makóról jelentik: A rendőrség kinyomozta, hogy a Makón forgalomban levő hamis ötkoronásokat *Verbay* Lajos cipész mester készíti, s a cipész mestert családja tagjaival együtt, akik szintén részesei a bűnben, fogságra vették. *Verbay és családja a rendőrségen éhségstrájkot kezdtek úgy, hogy mesterségesen kellett őket táplálni.* Az eddigi nyomozás megállapította, hogy *Verbay* egy országosra működő bandának a feje, mely különösen Bácskában, Temesben és Torontálban terjesztette a hamis pénzt, mely a megfélemlítés hű másolata az 1909-es veretű osztrák ötkoronásoknak.

— **Szökés a fegyházból.** A capodisztriai fegyházból megszökött legnap egy *Saiastla* István nevű, kilencz évre ítélt fegyvenz, aki büntetéséből csak két esztendő telt ki. Szökését rendkívül izgalmas körülmények között hajtott végre. Czellájának vasaitáját valahogy kifeszítette, azután a fegyházörök szobájába rohant, lekapta a falról az egyik ott függő revolvert és fegyverrel a kezében, lefegyverelt mindenkit, aki hozzájött. A fegyházörök, éjszaka lévén, fegyvertelenek voltak és míg félálomból magukhoz tértek, a fegyvenz már rég a határbán levő mező felé menekült. A fegyvenzruhában levő embert az egyik mezőn is üldözőbe vette. A szökevény kezében levő revolverrel amezőre lőtt, aki holtan esett össze. A csendőrség keresi, de eddig nem akadt nyomára. Most országosan kórozik a megszökött fegyvenzet.

— **Halálra égett plébános.** *Zubriczky* máriapócsi plébános borzalmas halállal pusztult el. A közszeretett plébános olyan erős dohányzó volt, hogy sohasem fogott ki a szájából a szivar. E szenvedély lett a veszte. Tegnap este mikor lefeküdt, az ágyban rágyújtott egy szivarra. Hamar elaludt s az égve maradt szivartól meggyullt az ágynevelője. *Zubriczky* mélyen aludt, s mikor végre felébredt, már nem tudott szabadulni: az ágynevelő egy lángtenger volt. Reggelre úgy találták meg az ügy üszkei közt szénén égett holttestét. Máriapócsan mindenki sajnálja a kitünő plébánost, aki híveinek nemcsak lelkipásztor, hanem atyai barátja is volt.

— **Herzl emlékünnepe.** A budapesti dr. Herzl Tivadar cionista polgárok egyesülete, a cionista világszervezet halhatatlan megteremtőjének, dr. Herzl Tivadar halálának évfordulóján, e hó 27-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a régi országházban (VIII., Főherceg Sándor-utca 8.) emlékünnepeket rendez, melyre az egyesület tagjait és a nagyközönséget meghívja az elnökség. Az ünnepély programja: elnöki megnyitó: tartja dr. *Ostern* Lipót; emlékbeszéd Herzl Tivadarról: tartja dr. *Kahan* Nison; Herzl Tivadar és a cionista kongresszus: tartja dr. *Schönfeld* József.

— **Aratósztrájk a pálinka miatt.** *Mátészalkáról* jelentik: A *Mátészalka* melletti Nyirmeggyesen *Németi* Sándor nagybérlo gazdaságában az arató munkások sztrájkba léptek, mert a munkanapokra kikötött pálinkamennyiséget a munkaadó, minthogy az esőzés miatt nem lehetett dolgozni, nem volt hajlandó kiszolgáltatni. Dr. *Dienes* Dezső szolgabíró a sztrájkoló aratómunkásokat két heti elzárásra ítélte. Büntetésüket az arató bevégezése után fogják lelni.

— **Az amerikai tűzkatasztrófák.** New-Yorkból a *bringhamptoni* gyár égéséről még a következő részletet jelentik: A *Bringhamptonban* kedden leégett ruhagvár áldozatai közül eddig 22 női holttestet temettek el, amelyek teljesen el voltak szennedve és így személyazonosságukat nem tudták megállapítani. Megállapították továbbá, hogy a romok között legalább ötven holttestnek kell lennie, amelyeknek kihozatala azért is nehézkes, mert a romok még most is teljesen zsarátokban állanak. A *bringhamptoni kórházban* ötven nőt és leányt ápoltak, akik szintén rendkívül súlyos égési sebeket szenvedtek. A tüzvész állítólag egy könnyelműen eldobott cigarettavégtől keletkezett. A veszedelem nagyságát fokozta a rettenetes hőség és a vízhiány. Hir szerint a gyártelepen az összes biztonsági berendezések és intézkedések hiányoztak és ennek tulajdonítható az áldozatok nagy száma. A hatóságok megindították a vizsgálatot a gyártulajdonosok ellen. — Newyorki másik jelentés szerint *John D. Rockefellernek*, az ismert nevű amerikai milliárdosnak *Pokantino Hillsben* levő nyári palotáját néhány nappal ezelőtt ismeretlen tettesek felgyújtották. A tüzvészben az egész épület elpusztult, a benne elhelyezett egy millió dollárnál nagyobb értéket képviselő műtárakkal és műkincsekkel együtt.

— **A pápa gárdistái.** Római jelentés szerint ma vagy holnap a svájci gárda huszonöt tagja önként fogja követni három elbocsátott társát. Az illetők kihallgatást kértek a pápától távozásuk előtt, de nem kaptak választ. *Repond* ezredes tegnap egy újságíró előtt nyilatkozott. Az ezredes folyton hallucinál, mindenütt svájci gárdistákat lát, akik merénnyel fenyegetik. Még titkos fegyvertárat is fedezett föl. Ez egy kőfalban egy lyukban van és habár csak harmincz Mauzer-töltés van benne. *Repond* nézete szerint ő ellene akarnak vele merényletet elkövetni.

— **A költő testvérek gyásza.** Kiskunfélegyházán szerdán hunyta le örökre szemét 84 éves korában *Móra* Márton, a félegyházi iparosok nesztora. *Móra* István és öccse, *Móra* Ferencz jeles magyar költők édesatya. Néhány évvel ezelőtt ünnepelte az elhunyt aranylakodalomát gyöngyöden szerető felesége oldalán, három gyermeke, kilencz unokája és három dédunokája körében, viruló egészségben. A mindig vidám és eleven kedélyű öreg ember néhány héttel ezelőtt betegeskedni kezdett, egészsége megröppant, egyszerre negy baj is megtámadta és szerdán hajnalban, két költő fiát és családját megáldva, csendesen elszunvad. Csütörtökön délután kísérték örök nyugalomra az egész város közönségének őszinte részvéte mellett.

— **A párisi gyöngyvakék ügye.** A párisi gyöngyvakék rejtelmes, bonvadalmas bűnügyét még mindig nem bogyózták ki, pedig Páris és London legügyesebb detektívei nyomoznak a nagy tolvajlás felől. Párisi jelentés szerint ma megérkezett Londonból a *Lloyds* biztosító-társaság egy főhivatalnok a s elhozta magával azt a kis dobozt, amelyben a párisi *Salomons* cég a londoni *Maver-czégnek* küldte a milliósért érő gyöngyosort. A kis dobozon ugyanis *napjótöveggel* ujjlenyomatokat lehet látni. A párisi rendőrség nagyon kétes értékűnek tartja ezt a fölfedezést, hiszen a doboz azóta sok kézen ment át s nem lehetetlen, hogy az ujjnyomok éppen azoktól a detektívektől valók, akik ide-oda forgatták. Nem sokkal több eredményt ígér, hogy tegnap a párisi rendőrfőnökségen megjelent egy férfi — nevét nem akarta elárulni — és bizalmasan közölte, hogy egy *magasrangú postatiszt* ezen a héten nagyértékű gyöngyöket és briliánsokat adott el egy párisi ékszerésznek. Az illető postatisztviselő, aki csodálatosképen sürgősen kért szabadságot és el is utazott, hazarendelték. — Londoni jelentés szerint a *Scotland Yardon* kétségtelenül megállapították, hogy a gyöngyvakék *francia területen lopták el*. Az a postaszák, melyben a doboz volt, érintetlenül érkezett meg a londoni főpostára, pedig tüzetesen megnézték, mert tudták, hogy negyedfélmillió frank értékű küldemény van benne. Annvira óvatos volt az angol postahivatal, hogy amikor a postaszákból kivették a dobozt, alaposan megvizsgálták és mindjárt feltűnt, hogy egy *harmadik pecsét is van rajta*, holott a kísérelével, amely a küldemény leírását tartalmazta a *Lloyds* biztosítási kötvénye alapján, csak két pecsétet említett. A postakézbesítő mellé az igazgatóság még egy altisztet adott, hogy tanu legyen, mikor a dobozt a *Maver-czég* átveszi.

— **Egy turista tragédiája.** Otátrafüredről jelentik: A tengerszem-csucsáról visszatérő turisták a csucs déli oldalán egy oszlásnak indult holttestet találtak. Nyilván egy régebben szerencsétlenül járt turistáról van szó. A csendőrség megindította a nyomozást.

— **Elfogott kivándorlók.** Kassáról jelentik: *Hideg* Lajos és *Pap* István egresfői lakosok utlevél nélkül akartak kivándorolni, de a kassai vasuti rendőri kirendeltség elfogta őket és megindították ellenük a kihágási eljárást.

— **Nagy katonai díszszemle.** Az 1912—13-iki emlékkereszt ünnepélyes kiosztása alkalmából a jövő kedden, július 29-én, az egész budapesti helyőrség nagy díszszemlére vonul ki a Vármezőre *Tersztyánszky* Károly hadtestparancsnok és parancsnokló tábornok elé. A díszszemlé, amelyen a székesfővárosban levő összes csapattek, még pedig mind a közös hadseregheliek, mind a honvédség részt vesznek, a 32. gyaloghadosztály parancsnoka, *Fall-Griessler* altábornagy vezeti. A díszszemle délelőtt 8 óra 30 perczkor kezdődik, annak befejezése a hadtestparancsnok előtt való díszfelvonulás lesz.

— **Zátonyra jutott gőzös mentése.** *Ceutából* táviratozzák: Hivatalos jelentés szerint a *Laya* spanyol ágyunaszád *Punta Samarba* indult, ahol a *Pascale* olasz gőzös tegnap zátonyra jutott. Az ágyunaszád résztvesz a gőzös szabaddátételére irányuló munkálatokban és emellett az a célja, hogy megvédje a kabylok esetleges támadásától.

— **Borzalmas dinamitrobbanás.** Egy montreali távirat szerint *Diminon* kanadai városban (*Quebeck* tartomány) a dinamitgyárban robbanás történt, amelynél 8 munkás meghalt és mintegy száz megsebesült.

— **Felgyújtotta az urát.** Komáromból jelentik: *Vargha* József köbölluti földmives veszedelmes természete miatt réme volt a családjának. Felesége gyermekeivel állandó veszedelemben forogtak, mert részegségében felholtra verte őket. E miatt gyakran elmenekültek előle. Tegnapelőtt *Vargha* aratást vállalt és a felvet: előlegből leitta magát. Felesége végső elkeseredésében az urát, mikor lefeküdt és elaludt, petroleummal leöntötte és meggyújtotta. *Vargha* egyszerre lángba borult. Az égő fájdalomra felébredt és menekülni próbált, de a petroleum, mely egész testét lángba borította, pár pillanat alatt halálra égette. *Vargháné* ezután önmagát akarta megölni, de a közben elősietett szomszédok megakadályozták. Az asszonyt letartóztatták.

— **Anyja a lánya után.** Ilyen ezimen tegnap megírtuk, hogy dr. *Gál* aszói járásvorosi fiatal szép leánya meghalt s az orvos felesége kétségbeesésében agyonlőtte magát, dr. *Gál* pedig elvesztette a beszélőképességét. Most annak a megállapítására kérnek föl bennünket, hogy a közlemény második része tévedésen alapszik, mert dr. *Gál* nem vesztette el beszélőképességét.

— **Elsüllyedt dunai telerhajó.** Bécsi jelentés szerint a *Panhans* nevű hajó Lúzből Bécsbe haladtában, Ybbs közelében, összeütközött egy vontatógőzössel. Az utóbbi elsüllyedt, a kormányosa feleségestül és három gyermekével a vízbe fullt, a hajón vitt áruk pedig részint elmerültek, részint lefelé usznak a Dunán.

— **Katonatisztek automobil-katasztrófája.** Bécsi jelentés szerint egy katonai automobil, melyen *Heyrowski* Pál, a hadügyminisztérium hetedik osztályába beosztott százados és egy főhadnagy ültek, ma délelőtt kilencz órakor Bécsből *Wöllersdorfb*a ment. Treiskirehen közelében az automobil egy hirtelen kanvarulatnál felborult. A százados *komponyatorést szenvedett*, a katonai sofőr szintén súlyosan megsebesült és elvesztette az eszméletét. A főhadnagy csak könnyebben sebesült meg.

— **A megbolygatott sírhantok.** Az érsekújvári temetőben ujjában egyre-másra tűnnek el a régi sírhantok. A kissé különösnek látszó dolog úgy esik meg, hogy — a temető zsufoltsága miatt — a régi sírokat újra felássák és az eddigi lakó fölé új koporsó kerül. A régi keresztet vagy sírkövet egyszerűen eldobják, így eltűntetik a sírhantot is s a friss kereszt egy új domb fölött más halott nyugalomát jelzi.

— **Szegedi vasutasok tömeges áthelyezése.** Nemsokára hatvan tisztviselő-családdal kevesebb lesz Szegeden. Ennyi hivatalnokot helyeztek el ugyanis a *szegedi üzletvezetőség* a *pécsi üzletvezetőséghez*, amely *augusztus 1-én* kezd meg működését. Szegedet azzal kárpótolják a veszteséget, hogy a *vasutiqazgatóság* egy osztályát ide helyezik és ezzel igen sok tisztviselő jön Szegedre.

— **Hajógyári sztrájk.** Brémából jelentik: A *Weserzeitung* szerint a *Weserparti* hajógyár munkásai tegnap este elhatározták, hogy sztrájkba lépnek. A *Lloyd*-munkások elvetették a sztrájkindítványt. A *Weserzeitung* jelentés szerint a *famunkások* szervezete csatlakozott a hajógyári munkások sztrájkjához. A sztrájkolók száma a kikötőkben mintegy *hatezer*.

— **Öngyilkos menyasszony.** *Tiszaujlakon* *Ujlaky* László városi pénztáros *Erzike* nevű viruló szépségű fiatal leánya ma reggel szíven lőtte magát. A fiatal leány, aki menyasszony volt, azonnal meghalt. Öngyilkosságának okáról senki sem tud semmit.

varon egy natba. A könyven m

ságharc aggságára a henvéd 92 felakasztott ügyelő apá Özese, pal tizedes volt évét. Mind sohasem vo

utezai palo szaka tizen szatalán ké rült megál Az egyik p vári Pál-ut náról fehő Andrassy-u kiállított el val a köve

Ed temért, nehogy temmel denkit es

hoz. Minde Minden va nők (Kirá sor mögött ezüdlak ü

Szent Niko a Dunán elmerül: /

járvány lép 28 volt, a Weitenstei A hatóság parasztság dolozniát /

lik: *Boros* ségi bikák: rontottak /

gy keltó szerel éves, előkel egyetemi tar és szorvet

dett báró V alezredes fia folytatott és hadseregből, fiatalok bar

a báró, hog hogy házass arra, hogy r

leányt, arra bék Helen közte és a szólalkozás

85. szám ala kapta *Komá* kánsnak mino reneszelen m vitték. — E udvaron egy

venhárom é szenvedett. — után *Kozsu* a VII. kerül

gyilkos akar kája után n löket hívták

Jaró baró illusztrá kint. — A per Heljai Jenő asszonyról n mellett főleg Tóttósi Lola, a magyar eg

Vasuti katasztrófa. Az innsbrucki pályaudvaron egy köcsi beleszaladt egy utasokkal zsufolt vonatba. A lehulló podgyászok mintegy husz embert könnyen megsebesítettek.

A szabadsághős öngyilkossága. A szabadságharc honvédje volt palánkai Mészáros György, aki aggságára az óbecsei „szegényház” lakója lett. Az öreg honvéd 92 évvel a vállán megunt az életet és szerdán felakasztotta magát a szegényház kamrájában. A felügyelő apáczák találtak rá, de már meg volt halva. Öcseje, palánkai Mészáros Antal, aki 48-as honvédtizedes volt, a budapesti Honvédműhelyben éli 90-ik évét. Mind a kettő arról volt nevezetes Óbecsén, hogy sohasem voltak betegek.

Titokzatos cédulák. A rendőrség Zrinvi-utcai palotájában nagy fejvesztettség volt ma éjszaka tizenkét órakor. Az ügyeletes rendőrtisztviselő asztalán két cédulát találtak, amelyekről nem sikerült megállapítani, hogy miképpen kerültek oda. Az egyik papíros egy zálogcédula, amelyet a Vasvári Pál-utcai zálogházban állítottak ki 50 koronáról fehérenmükért, a másik pedig Löwit Adolf Andrassy-uti bookmekker kollingbrunni halmozásról kiállított elismervénye. A papír hátlapjára czeruzával a következő ideges pár sort írták:

„Édes szeretett feleségem, bocsáss meg tettemért. Ériesítsd édesanyvát is, de kiméletesen, nehogy nagyon szívére vegye a dolgot. Az életemmel fizettem meg a könnyelműségemért. Mindenkit csókol Mihály.”

Azonnal két detektív látott hozzá a nyomozáshoz. Mindenekelőtt az eltűnt névsorát vették elő. Minden valószínűség szerint Salamon Mihály úrnök (Király-utca 105) tragédiája rejtezik a pár sor mögött. Csak holnap derül majd ki a titokzatos cédulák ügye.

Hat ember halála a Dunán. A romániai Szent Nikolánál egy fat szállító hajó ma reggel a Dunán felé haladában sziklába ütközött és elmerült. Hat ember vízbe fullt. Kettőt kimentettek.

Vérhas Désaknán. Désaknán erős vérhas-járvány lépett fel. Az eddig bejelentett esetek száma 28 volt, amelyek közül 12 halállal végződött. Dr. Weitenstein Noe járási orvos kiszállt a helyszínen. A hatóság igen erővel intézkedéseket tett, mert a parasztság eddig a járvánnyal szemben nagy indoleménytelenséget tanúsított.

Agyontaposták a bikák. Makóról jelentik: Boros István Apátfalván íratni hajította a községi bikákat. A bikák utközben megvadultak, rárontottak Borosra és halálra taposták.

Egy urleány halálos szerelme. Feltűnést keltő szerelmi dráma történt tegnap Bécsben. Egy 23 éves, előkelő származású leány, Limbók volt bécsi egyetemi tanár leánya leugrott a harmadik emeletről és szörnyen halt. A leány két évvel ezelőtt megismerkedett báró Villányi-Pieroni Károlyval, egy volt testőrnagy-alezredes fiával. A fiatal báró nagyon költelező életet folytatott és tavaly adósságai miatt ki kellett lépnie a hadseregből. A leány anyja nem nézte jó szemmel a fiatalok barátságát, de Limbók Helén annyira szerette a bárót, hogy nem akart megválni tőle. Már ugy volt, hogy házasságra lépnek, de a fiatalleány hivatkozva arra, hogy nincsen állása és nem tudja eltartani a leányt, arra kérte, hogy várjon. Tegnap délután Limbók Helén megjelent a báró édesanyja lakásán, ahol közte és a bárónő között heves jelenet volt. Az összeszólközés után a leány a harmadik emeleti ablakból levette magát az utcára és azonnal meghalt.

Rendőri hírek. Munkássors. A Szentendrei-ut 85. szám alatt levő Magyar Textilgyárban egy gép elkapta Kamata Albert harmincznyolcz éves gyár munkásnak mindkét kezefejét és összeroncsolta. A szerencsétlen munkást a mentők a Szent Margit-kórházba vitték. — **Elgázolás.** Tegnap délelőn a nyugati pályaudvaron egy mozdony elütötte Petronics István negyvenhárom éves váltóort, aki életveszélyes sérüléseket szenvedett. — **Életunt leány a rendőrségen.** Tegnap délután Kozsu Anna huszonkét éves cselédeleány beállított a VII. kerületi kapitányságra és elmondotta, hogy öngyilkos akart lenni és hypermangánt ivott. A mondókája után nyomomban eszméletlenül összeesett. A mentőket hívták hozzá, akik a Rókus-kórházba vitték.

Jardin de Paris. Rózsahegy Kálmánt, a kabaré illusztris vendégét zsufolt házak ünneplik esténként. „A pesti ur” remek figurája máris népszerű és Hellai Jenő és Kálmán Imre gyönyörű nótáját a pesti asszonyról nem gvözi hallgatni a közönség. Rózsahegy mellett főleg Lenkeffy Jca, továbbá Hollós Ferike, Tóttosi Lola, Sajó Géza és Boldizsár Andor erősségei a magyar együttesnek. A külföldi művészek közül kü-

lönösen Valsy, Theo Körner és a bájos Thea Degen nagyszerűt produkálnak. A *Tabaria* műsora a szokottnál is gazdagabb ezuttal: Lou et Tony, Maeso and Bob, Relly Berté, Mase et Floritta stb., a táncművészet hírességeinek kiváló produkciójukat naponta lelkes elismeréssel fogadják a közönség.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Mesejátékok a jövő szezonban.** A jövő szezonban egész sereg mesejáték szerepel a budapesti színházak műsorán. A Nemzeti Színházban Szép Ernő mesejátéka „Az egyszeri királyfi” kerül leghamarabb színre. A három felvonásos darab valószínűleg novemberben kerül színre. *Somlai* Károly darabja „Volt egyszer egy király” következik ezután. A darab egészen különös, fantasztikus meseje van, melyben minden szó szimboliztikus jelentőséget nyer. Az érdekes mesejátékhoz *Nádor* Mihály írt szép és nagyszabású muzsikát. A külföldi darabok közül Hauptman Gerhard „Olga”-ja és Wedekind „So ist das Leben” című mesejáték-szerű darabjai kerülnek színre nálunk.

(*) **Bayros mint vádlott.** Az egész országban nagy feltűnést keltett annak idején a Bayros-ügy, a melynek kiinduló pontja tudvalevően a Szent György-czéh amatőr-kiállítás volt. Amikor is a főkapitány rendeletére lefoglalták a külön szobákban kiállított képeket. A lefoglalást bűnpör követte, melynek során dr. Siklóssy a Szent György-czéh ügyvivő titkára vállalta a felelősséget. Ebben az ügyben most fordulat állott be, az ügyészség ugyanis magát a művészt, Bayrost is pörbe fogta. A pörbefogással jogilag is érdekes körülmény állott elő. Bayros, aki állandóan Bécsben él, horvát illetőségű, tehát törvényeink értelmében magyar honos. Mint-hogy azonban a bűncselekmény Budapesten történt, az elbírálásra a magyar törvény szerint ítélő budapesti bíróság az illetékes. A külföldön tartózkodó vádlottat a törvény értelmében már első tárgyalásra is elő lehet állítani, s így Bayrost is elő kellett volna állítani. Erre való tekintettel, mint-hogy Bayros az első tárgyaláson önként való megjelenését bejelentette, védőügyvédje beadványt intézett Sélley Barnabáshoz, az ügyészség vezetőjéhez, amelyben arra kéri, hogy a művészt az első tárgyalásra egyszerűen idézzék meg. A tárgyalásra, amely szeptember 15-én lesz, megidéztek gróf Andrássy Gyulát is, a Szent György-czéh elnökét.

(*) **Ellopott műgyűjtemény.** Egy ismert orosz műbarát, névszerint Gragrunov, a pétervári Alexandra-színházban rendkívül értékes képgyűjteményt helyezett el. Amíg Gragrunov élt, gondoskodott a tárlat őrizetéről is. Rövid idővel ezelőtt azonban meghalt és azóta senki sem törődött az Alexandra-színházban elhelyezett képtárral. Amikor most egy műbarát meg akarta tekinteni a gyűjteményt, meglepve konstatálták, hogy a képeknek nyomuk veszett. Az egész múzeum egyszerűen eltűnt, elpárologott, elolvadt... Senki sem tudja, hova vándoroltak a festmények, senki sem látta, hogy ki vitte el és így természetesen senki sem felel érte. A falakról csupán a szögek merednek elő, a melyeken azelőtt a képek függtek.

(*) **Simonyi óbester siremléke.** A keresési temetőben, az árkádok sűrűségében, ma állították föl vitézvári Simonyi József bárónak, a napoleoni harcok világhírű hősnének siremlékét, melyet Gerenday Béla akadémiai szobrász miniatúrázott. Az emlékmű fekete svéd gránitból faragott árkádszerű építmény, melynek középső részén masszív talapzaton van elhelyezve Simonyi óbesternek bronzból öntött mellszobra. Gerenday a szobrot Simonyi óbesternek a Szépművészeti Múzeumban őrzött egykoru olajfestésű arcképe után mintázta. A hosszú sebhely által oly jellegzetessé vált arczhoz pompásan illik a régi huszár uniformis, amelyet egész csomó rendjel borít. Az egész szobrot derékban babérkoszoru fonja körül. Az emlékmű egyuttal siremléke Simonyi Lajos bárónak, az eredei fiának, a Wenckheim-kormány volt kereskedelmi miniszterének, akinek hamvai szintén a közös sírban pihennek.

(*) **Az állami képzőművészeti ösztöndíjak nyertesei.** Dr. Jankovich Béla vallás- és közoktatásiügyi miniszter az állami képzőművészeti ösztön-

díjakat a következő fiatal művészeknek ítélte oda: *Luz* Elek szobrász, *Börscök Samu* festő, *Szűte Péter* festő, *Taksonyi Ruff András* szobrász, *Tichy* Kálmán festő, *Andaházi Kasnya Béla* festő, *Szöllősi* János festő, *Gál Misenka Nándor* szobrász, *Szencz* János festő és *Budai Sándor* festő.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **Csokonai-emléktábla.** Köztudomásu, hogy Csokonay Vitéz Mihály Dorottvájának színhelye Kaposvár város és a Mezőgazdasági és ipari r.-t. fő-utcai háza. Kaposváron most mozgalmat indítottak, hogy Csokonay Dorottvája meséjének színhelyém emléktáblát helyezzenek el.

* **Utközben.** Egy csomó kedves aktualitás van a Vidám Könyvtár legújabb füzetében, amely most, az utazás, nyaralás szezonjának derekán jelent meg. Tábori Kornél ötletes könyvtárának eddig legjobb füzeté ez; nyolczvan vig történet, izléses gonddal összeválogatott anekdota és megtörtént, kacagató esetek gyűjteménye. Egy-egy csoport van köztük a vasutakról, vicinálisokról, hajókról, sőt villamosokról és autókról is, aztán külföldi és furdőhelyeken lejátszódó históriák, kalandok tarkállanak. Szini Gyula, Szomaházy István és Tábori Kornél szerzői a csinos füzetnek, amely 40 fillért kapható minden könyvesboltban, trafikban, vasúti állomáson. Ennél mulatságosabb utiolvasmányt alig produkálhattak volna.

FŐVÁROS

A főváros kislakásai

— A mérleg —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

A lakásuzsora ellen, amely az utóbbi években annyira elhatalmasodott, a főváros is felvette a harcot. Üdvös hatását — bár az okokat nem csak itt kell keresni — már is érezni lehet, az akció teljes sikerrel járt. Ma számolt be az építkezési albizottságnak *Kabdebó* Gyula műszaki tanácsos, és a mostani mérleget mindenütt helyesséssel fogadták. Egyleg az összes építkezések első harmadáról volt szó, mert a rendkívül sok számlát az építészeti vezetések és a számvetés még nem tudták mind feldolgozni. Ezért a második harmadrész lezárását csak az őszre, a harmadikét meg az év végére lehet várni.

A mozgalmat dr. *Bárczu* István polgármester az 1909. év elején indította meg és programjában öt esztendő alatt 30 millió költséggel mintegy öthatezer lakás létesítését tervezte. Az első házakat 1910 augusztusában, az utóbbiakat ez év május havában vették használatba. Csak a műhelybérház maradt vissza, de novemberre azt is átadják. Egészen fennakadt a kerületi szükséglakások építése, mert egyelőre nincsen eléggé alkalmas telek minden kerületben.

Ma már teljesen készen állnak a programban foglalt építkezések az előirányzott öt év helyett négy esztendő alatt. És pedig huszonhárom kislakásos bérház 1—3 szobás és 19 kislakásos telep egyszobás lakásokkal, azonkívül a népszálló és a népóthón. Az összes lakások száma most kerekén hat-ezer, az évi bérjövdelem pedig kétmillió korona.

A lakásárakban sincs differenzia. A bérházaknál a háromszobás lakások között egvezer, a kétszobások között ötszáz, az egyszobások között 260 korona a legolcsóbb, a harmadik és negyedik emeleten. Az alsóbb emeleten mérsékelten magasabb árúak. A telepeken a legolcsóbb egyszobás lakás 180, a legdrágább 280 korona, a telep helve szerint.

Eddig 11 bérházunk van, nyolcz millió korona a befektetés. Ebbe a csoportba tartoznak az V., Berzencey-utca 46., 48., 50. és 52., a VIII., Köztemető-utca 21. és 23., a VIII., Alföldi-utca 16. és 18., a IX., Üllői-ut 119., a IX., Gyáli-ut 21—28., a X., Szörényi-utca 5—7., és a X., Juranits-utca 30—32. számú három és négyemeletes bérházak, valamint

Reggelizés előtt
fél pohár
SCHMIDTHAUER-FÉLE

Igmándi

keserűvíz

sz elrontott gyomrot 2-3 óra
alatt teljesen rendbe hozza

Használata valódi áldás
gyomorbejósoknak és
székzoriásban szenvedőknek.

Kis üveg — — — 40 fillér,
Nagy üveg — — — 60 fillér.

magas kamattal. Egyébként az Osztrák-Magyar Bank állása 1913. július 23-án a következő:

Bankjegyforgalom 2.172.652.000 (—60.051.000) kor. Értékvesztés 1.532.944.000 (— 3.743.000.) Váltótárca 785.291.000 (— 24 millió 596.000.) Lombardkölcsönök 223.313.000 (— 2.522.000.) Azonnal esedékes tartozások 264.394.000 (— 26.809.000.) Adóköteles bankjegyforgalom 39.708.000 (— 63 millió 793.000.)

Az információzások irodák reformja. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara, továbbá a Magyar Kereskedők Egyesülete felterjesztést intézett már régebben a kereskedelmi miniszterhez, a kereskedelmi tudakozó-irodák megrendszabályozása érdekében. A Magyar Kereskedők Egyesülete beadványában nemcsak a tudakozó-irodák ellen tett panasz, hanem felsorolta azon anomáliákat is, hogy egyes irodák tudakozó lapjaikban kereskedők ellen vitt pereket is közlik. A kereskedelmi minisztériumban már elkészültek a tudakozó-irodákra vonatkozó szabályrendelettel és azt a közeli napokban a kereskedelmi kormány véleményezés céljából az összes érdekelt testületnek megküldi.

Az állatbiztosítás korlátozása. A gazdasági minisztérium elkészítette az új biztosítási törvényjavaslat-tervezetet, melyet az egyes minisztériumok már tárgyalnak is. Mivel a gazdasági minisztériumok már tájékoztatták az iránt, hogy a szóbanforgó új biztosítási törvényjavaslat-tervezet gondoskodik-e az állatbiztosításnak rendezéséről is, felterjesztést intézett az „Országos Magyar Gazdasági egyesület” a kereskedelmi kormányhoz, amelyben vázlatosan utal azokra a főbb kiányalmakra, melyek az állatbiztosítás törvény újjának rendezését multhatatlannul szükségessé teszik. Együtt felkérte az egyesület a kereskedelmi minisztert, hogy a szóbanforgó törvényjavaslat-tervezet

átlanumányozás végett küldje le az OMGE-nek és hogy az ezen ügyben összehívandó szaktanácskozásra az egyesületet is hívja meg. A kérelmet pártolást végezt a földmivélségi kormánynak szintén megküldötték.

Főjelentés egy bank ellen. Az Adavidéki Közgazdasági Bank Részvénytársaság a múlt évben 80.000 korona veszteséggel dolgozott; a szerb földbirtokosokból álló igazgatóság titkolta a 100.000 korona alapítókevel alakult bank végzetlen helyzetét: A súlyos gazdasági helyzet folyán azonban nyilvánosságra került az intézet bukása. A részvényesek könyvszakértőkkel vizsgáltatták meg a bank könyveit; a szakértővizsgálat megállapította, hogy a vagyonot hűtlenül kezelték. Az igazgatóság ellen büntető feljelentést tettek.

Csöd. Budapest: A kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél Rosenbaum I. Henrik váczki könyv- és papírkereskedő ellen. Csödbiztos dr. Heleányi József törvysz. jegyző. Tömeggondnok dr. Mayer József, helyettese dr. Tihanyi Lajos, Bejelentési határnap augusztus 29. — Révész Adolf uri és noi divat-, rövid- és szövöttáru kereskedő (VII., Rákóczi-ut 80. sz.) ellen. Csödbiztos dr. Heleányi József, törvysz. jegyző, tömeggondnok dr. Kovács István, helyettese dr. Brichta Manó. Bejelentési határnap augusztus 30. — Vidéken: Az erzsébetvárosi törvényszéknél Fabritius Frigyes segesvári bej. kereskedő ellen.

Uj ház-bérleti vállalatok. Jóllehet a vállalkozási kedv teljesen szünetel, de azért a türelmetlen magas lakberek ellen újabb bérház részvénytársaságok keletkeznek. Így legutóbb Bercsényi-utca 50 számú bérház részvénytársaság címen 100.000 korona alapítókevel alakult egy új társaság, valamint Kisemberek budapesti lakásszövetkezete címen egy szövetkezet, melynek célja: a Budapest X. kerület, Nyitra-utczában fekvő telket tulajdonul megszerezve, azon több higiénikus, olcsó lakosztályt magában foglaló házat építtetni és tagjainak az általuk lekötött lakosztályokat a reájuk eső évi kiadásoknak megfelelő bérrel lakásul átengedni.

Fizetéseketelenségek. A bécsi hitelezői véglet a következő fizetéseketelenségeket jelentti: Müller Mihály (cégtulajdonos özv. Tauszig Józsefne) Budapest, Lusztig Mór Arad, Székely és Horváth, vaskereskedő, Budapest, Honvéd-utca 4., Spitzer Jakab, Törökbecse.

zsefné) Budapest, Lusztig Mór Arad, Székely és Horváth, vaskereskedő, Budapest, Honvéd-utca 4., Spitzer Jakab, Törökbecse.

Kivonat a hivatalos lapból

Kinevezések. A pénzügyminiszter Virághi János adóhivatali főosztály a szolnoki adóhivatalnál, a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett, adóhivatali pénztárnokká a jászapáti adóhivatalhoz, Hahn József adóhivatali gyakornokot a kulai adóhivatalnál, a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté, a máriaradnai adóhivatalhoz, Pop György 6-écskai lakost ideiglenes minőségű segélydíjas adóhivatali gyakornokká a kulai adóhivatalhoz;

a vallás- és közoktatásügyi miniszter Mezei József gyakorlóiskolai tanítót a X. fizetési osztályba, Plas József szekszárdi államilag segélyezett községi polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Juretzky István Vilmos ruttkai állami polgári iskolai helyettes tanítót ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Kurz József mezőberényi állami polgári iskolai helyettes tanítót a kismartonai állami polgári iskolához, a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Pinkovits Ilona szegedi II. ker. állami polgári leányiskolai helyettes tanítónak ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Tóth Mária ruttkai állami polgári leányiskolai helyettes tanítónak a szombathelyi államilag segélyezett községi polgári leányiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Wagner Ernő kevevári állami polgári fiúiskolai helyettes tanítót a pásztói állami polgári fiúiskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónak, Nédics Vilma okleveles kisdödönvőzt a szőregi állami kisdödönvőzhöz kisdödönvőzt nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kiszely Mária újszentvári állami óvodát saját kérésére a szőregi állami óvodához jelen minőségben áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Schwartz Mór wieni lakos Szilágyi-ra, Capariu Anna és Capariu Elvira temesvári lakosok Csapó-ra, Kiskuro Weisz Sámuel újpesti lakos Veres-re és Tinczer Szerén budapesti lakos családi nevének Timár-ra kért átválttatását megengedte.

Felelős szerkesztő DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ Kiadó-tulajdonos: Magyar Ujságkiadó Vállalat Igazgató: ERDŐS ARMAND

Étvágytalanságnál Dr. Hommel-féle Haematogen biztosíték 20 éves siker! Óvást! Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell.

A budapesti értéktőzsdé hivatalos árjegyzései 1913. évi július 25-én.

Table with multiple columns: Allamadoság, Bankok részvényei, Könyvnyomdák részvényei, Pénzjegyek, Pénznekem, Váltók árfolyama. Includes sub-sections like 'Más kölcsönök', 'Záloglevelek és kölcsön-kötvények', 'Takarékp. részvényei', 'Biztosító-társ. részvényei', 'Gőzmalom részvényei', 'Bánya- és téglagyár részv.', 'Váltók árfolyama (átira)'. Each section lists various securities and their prices in HUF.

TŐZSDÉK

Gabonatőzsde

Budapest, július 25. A készáruüzletben ma csendes volt az irányzat. Megfelelő kínálattal szemben, a malmok nem nagy vételkedvet mutáltak és mivel másrészt pedig az eladók is tartózkodók voltak, élénkebb üzlet nem tudott kifejlődni. Nagykezezen mintegy 15.000 q buza kelt el, tartott tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 11.87 korona volt 80 kilós tiszavidéki ó-buzáért, a legolcsóbb pedig 11.30 korona, 79.5 kilós pestvidéki új-buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs változatlan, a zab elhanyagolt, a tengeri néhány fillérrel olcsóbb, az árpa üzlettel. Forgalomba került: 17.000 q új-rozs 8.75—8.80 koronás áron, 700 q zab 8.70—9.25 koronás áron és 800 q tengeri 8.35—8.42 koronás áron. — A határidőpiacon a mai üzlet, — noha az éjszaka nagy esőnk volt — de mivel reggelre kiderült az idő, kedvtelenül és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom folyamán előbb a Bácskából érkezett esőhírekre jó vételkedv mutatkozott és ennek folytán mérsékelten az árfolyamok is emelkedtek, később azonban a mindenfelől beérkezett jelentésekre, hogy az idő derül, a légsúlymérő pedig emelkedik, sürgős kínálat került tulsúlyra, mire aztán lanyhult az irányzat és meglehetősen gyöngyültek az árfolyamok. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza hét fillérrel, az áprilisi buza hét fillérrel, az októberi rozs négy fillérrel, az októberi zab két fillérrel, a júliusi tengeri tizenhat fillérrel, az augusztusi tengeri tiz fillérrel, az új-tengeri két fillérrel csökkent.

A készáruüzlet elkelte:

Buza ó: Tiszavidéki: 1000 q 80 k 23.75 K, 300 q 80 k 23.60 K, 200 q 79 k 23.60 K, 600 q 78 k 23.20 K, 2000 q 77.5 k 23.40 K. Fejérmegyei: 500 q 80 k 23.25 K, Pestvidéki: 400 q 79 k 23.25 K, 150 q 78 k 22.60 K. Raktárból: 1500 q 77.8 k 23.15 K, 2420 q 77.8 k 23.15 K, 2500 q 77.5 k 23.20 K, 1677 q 76.8 k 22.90 K. Buza új: Tiszavidéki: 200 q 79 k 23.50 K, Pestvidéki: 500 q 80 k 23.25 K, 100 q 74.5 k 22.20 K, 1500 q 78 k 23.25 K. Rosz új: 200 q 17.60 K, 600 q 17.50 K,

200 q 17.50 K, 500 q 17.50 K, 200 q 17.50 K. Zab: 100 q 18.50 K, 125 q 18.20 K, 100 q 17.90 K, 270 q 17.40 K, 100 q 17.80 K. Tengeri: 200 q 16.70 K, 800 16.94 K, 400 q 16.85 K.

A határidőpiacon kötött délelőtt

Buza október 11.58—57—64—53, Buza április 12.13—12—18—10—11.08, Rosz október 9.20—19—24—15, Zab október 8.35—34—36—30, Tengeri július 7.98—8.00—7.90, Tengeri május 7.37—41—35.

Zárlat 1 órakor:

Buza október 11.54—55, Buza április 12.08—09, Rosz október 9.16—17, Zab október 8.32—33, Tengeri július 7.97—98, Tengeri május 7.35—36.

Bécs, július 25. Buza tartott. Rosz ártartott. Árpa üzlettel. Tengeri nyugodtabb, Zab tartott. Időjárás esős.

Értéktőzsde

Budapest, július 25. A külső politikai helyzet bizonytalansága, ugyisintén Törökország elleneségülése a nagyhatalmakkal szemben nagyon is kiélestitte, tartózkodást okozott ma a spekulánsok körében. Ez a tartózkodás növekedett még azzal is, hogy az ultimó is igen közel áll és ilyenkor a kulisz nem bocsátkozik nagyobb tranzakciókba. Az árnívó kisebb realizálás nyomán 2—3 koronával gyöngyült, a zárlat igen csendes maradt, mivel a bécsi piac magatartása sem elégitte ki. A déli tőzsde lefolyása csendes volt, mivel a berlini jelentés sem buzdított. Árváltozás egy papírban sem fordult elő, a zárlat tartott maradt. A készáru-piacon nem volt számottevő az üzlet. A járadék-piacz tartott.

Az előtőzsdén kötött: Magyar hitel 814.25—815.75, Per kor. 81.12—81.15, Jelzálog 414.50, Magyar bank 535—536, Leszámitoló 506, Temesvári szesz 548—551, Közúti vasút 634—636.25, Déli vasút 124—125, Államvasút 692.75, Phöbus 162.50—164.

A déli tőzsdén kötött: Magyar hitel 814—815.25, Per kor. 81.05, Kereskedelmi Iparbank 105, Magyar bank 533—535, Leszámitoló 506, Keresk. bank 3610, Salgó 747—751, Rima 688.50—690, Közúti vasút 633—634.50, Temesvári szesz 545—551, Phöbus 161.50—163, Bazilika 26.

Utőtőzsde: Osztrák hitel 617.50, Magyar hitel 815.50, Leszámitoló 506, Jelzálog 414, Rima 690, Államvasút 692, Városi villamos 357.50, Közúti vasút 634, Magyar bank 535.

Bécs, július 25. Nem volt semmi élénkség tapasztalható a megnytáskor s ez a vontatott hangulat átragadt a későbbi menetre is, ugy. hogy cse-

des forgalom mellett lemorzsolódtak az árfolyamok. Az utőtőzsdén kielégítő külföldi hírekre tartott lett az irányzat, sőt egyes értékek, közfűlők leginkább Alpesi részvények javulása mentek át.

Berlin, július 25. (Értéktőzsde.) Miután hivatalos forgalom kezdete előtt forgalomban lévő híreszteléseket, amelyek szerint Oroszország állítólag mozgósított volna és a fekete-tengeri flotta kifutott volna, Pétervárról erővesen megezőfolták, a tőzsde szilárdan kezdődött és fedezetek hatása alatt minden téren árjavulások mutatkoztak, így bányáértékben, melyeknek a rajna-vesztfáliai közhé- bányákban történt széneladások is előnyére váltak és hajózási értékekben, melyeknek a Norddeutsche Lloyd és a Hapag közti differenciák mielőtt elsimításának a reménye szolgált lámaszul. Bankértékek csak keveset változtak. Csupán az orosz bank- értékek voltak lanyhábbak, de később ezek is javultak. A mai forgalom kedvezőtlen jelenségét képezte a 3%-os birodalmi kölcsönek 0.20%-kal való csökkenése. Osztrák értékek Béccsel összefüggésben lanyhultak. A forgalom végül meglehetősen csökkent, a hangulat azonban mindvégig szilárd maradt. A készpénzpiac ipari értékei is elegendő szilárdságot mutattak. Napi pénz 3—2½%, magánkamatláb 4¼%, ultimópénz 5%.

Üzleti tudósítások

Tojástőzsde, július 25. Tiszavidéki: eredeti 88—90, erdélyi: osztályozott 90, sejeles: uszó 76—78, sejeles: apró (1680) 86—87, kosáráru (15½ drb 1 K) átszámítva 93, szerb 88—89 K. Irányzat: lanyha. Megjegyzések: Berlin nyugodt, London változatlan, Bécs lanyha.

Kőbányai sertés piac, július 25. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 134—135 fillér, Fialat közép (páronként 251—320 kg-ig terjedő súlyban) 134—135 fillér, Közép (páronként 240—280 kg-ig) 144—146 fillér, Sertéslétszám: július 23-án volt készlet 47.780 darab, 24-én felhajtott 249 darab, 24-én elszállított 426 darab, 25-ére maradt készletben 47.603 darab. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

A REJTÉLY KULGSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

149

Még az nap irt Valenszki Péternek, hogy őt a grófné haláláról, melyet hü szolgálja valószínűleg még nem tudott, értesitse. A legutolsó levélben, melyet a gróf öreg intendánsától hat hónappal azelőtt kapott, semmi sem volt, ami arra engedett volna következtetni, hogy Valenszki Raymunda korai haláláról tudomással bír. A gróf levelét ekként végzé: Nem tudom, hogy merre fogom intézni lépteimet, ha Nápolyt elhagyom. Talán Rómába megyek, talán Velenczébe; de innen nem fogok elutazni, mielőtt öntől levelet nem kapok.

A nyert adatok szerint 1875. február 17-én jelentés tetteit Dugmin Mária Raymunda asszonynak, ki Párisban, 1845. július 9-én született, haláláról, anélkül azonban, hogy a Soleure grófné czimról említés lett volna tőle. Ez a grófnak megfejtette Valenszki hallgatását Raymunda elhalálásáról. Világos volt, hogy sem a párisi hotel Soleureban, sem a Noisy-les-Monts kastélyban a fiatal grófné elhunytá tudtul nem adathatótt.

Valenszki Péter válasza megérkezett. Raymunda grófnét illetőleg ezt tartalmazza: A véletlen, mely önnek oly előreláthatatlan módon Raymunda grófné elhunytát tudomására juttatá, véget vet a bizonytalanságnak, melyben én önnek jegyzőjével, Robuissou urral voltam. Mint gróf ur tudni fogja, Raymunda grófné több évig igen rendszeren szokta felvenni évi járadéka részleteit. A legutóbbi általa felvett részlet kifizetése 1874. szeptember 20-án történt. Miután az 1875-iki év anélkül telt le, hogy Raymunda grófné magáról életjelt adott volna, Robuissou ur jónak vélte, engemet e tényről értesíteni. A következő év is anélkül telt el, hogy Raymunda grófnéról valamit halálani lehetett volna. Mi tehát azt hittük, hogy meghalt. Ez azonban pusztán véletlen is lehe-

tett. Ha a levélben, melyet önnek Philadelphíába írni szerencsés voltam, e véletlenről említés nem tévők, ez egyrészt azért történt, mert nem akartam önnek semmi új kedélyizgatottságra okot adni, másrészt, mert úgy gondolám, hogy ily fontos eseményről mindaddig hallgatnom kell, míg minden kétséget kizárólag meg nem győződtem róla.

Akkor és már régóta lemondott a reményről, hogy a gyermeket, kit az öreg Soleure grófné a világra kilasztott és magára hagyott, valaha még feltalálhassa. Épp úgy, mint Valenszki Péter, ki Vignotteban arról meggyőződött, a gróf is hitte, hogy a kis leány nyomorulttan veszett el.

Nemsokára a három fiatalemberrel a boulognei erdőben történt találkozás után a gróf még mindig Broussel Florentin név alatt a saint-mandéi kis háza szállásolta be magát. A közfigyelmet kikerülendő, elhatározta, hogy az általa felvett Broussel Florentin nevet megtartja. A kis ház tulajdonát képezte. Miután Robuissou urat ebbeli szándékáról értesíté, hü és engedelmes jegyzője azt számára örökjoggal megvette.

Soleure gróf még sokáig azután, hogy a jó Morillon eltávozott, gondolataiba volt elmélyedve. Oh, mint örült most, hogy ismét Franciaországba, Párisba jött vissza! Nem Isten rendelés volt-e, hogy öngyilkosságra gondoljon, de azt végre ne hajtsa?

A gróf heves kedélyizgalomban volt. Mionéra gondolt és érezte, hogy lelke mélyéig megrendült. Tegnapi Ramel György által festett arczképét szemlélte és csodálta: holnap szemtől szemben fogja látni, nem többé arczképét, de őt magát! S most, hogy egyedül volt és többé nem kellett magán erőt vennie, könyeinek a gróf szabad folyást engedett és senkitől sem látva, zokogott.

XXVI.

— Mione, kilenczet ütött, szólott és tudod, hogy Broussel Florentin ur tiz órakor eljön. Gyorsan, gyorsan öltözzél, ma szépnek

kell lenned; mindenekelőtt, kedves gyermekem, nem akarok könyeket látni. . . Mit gondolna rólad Broussel ur, ha olyan szomorú képpel lépsz elé? Ellenkezőleg, nyájas mosolytól vidámul képpel kell őt fogadnod. Broussel Florentin ur, ki téged még nem ismer, barátom és a tied is; sőt több mint barátunk, jóltevőnk. Mert hogyha jelenleg kissé gazdagabbak vagyunk, mint egykoron, ezt Broussel Florentin urnak köszönhetjük. Megigéred ugyebár, hogy nem fogsz sirni, hanem jókedvű, vidám leszel?

— Igyekezni fogok az lenni — felelé Hermione.

A jó öreg megcsókolta Mione homlokát és mondá:

— Menj, gyermekem, menj, öltözz fel rendszeren.

Tiz óra még nem volt, mikor a csendgettyű megszólalt. Nehány percz múlva az ajtó megnyílt.

— Broussel ur itt van, — mondá Morillon — jöjj, gyermekem, jöjj!

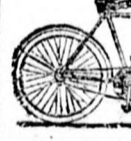
Mione követte atyját, ki őt egy kis terembe vezette, ahol Soleure gróf állva várta.

— Nos, Mione, mondá Morillon, hát semmit se tudsz Broussel urnak mondani?

A fiatal leány azonnal kinyújtott kezekkel és szerény, csaknem félénk magatartással a grófhöz közeledett.

Ez karjait kitérte. Azon a ponton volt, hogy magához vonja és e kiáltással „Leányom!” mely már-már szívéből ajakira jött, keblére szorítja; midőn hirtelen Vernier Jakab, az erdősi, utálatos árnya jelent meg kezeletében. Iszonyu fájdalom vett rajta erőt; azt hívé, hogy szívet egy vas kéz tépi ki, hogy eles tövises hatoltak testébe s belsejét, egész va'óját pekölj fél emészti fel. A borzasztó gondolat elredt fel benne: „Látja nem az én leányom!” Karjai alátá huióitak le oldalára. Zavart tekintete, eltorzult vonásai, ajka szegletén egy keserű mosoly, belső felindulásának fájdalmas, kínos szenvedését gyanították.

(Folyt. köv.)

kerékpárhoz, pedálok, láncvetkezőkben minden leszálló

LÁNG

Budapest

Főkönyvtár

Margit-körút

Mint hogy a H

évben majd na

könyvtelenk vo

Dívtos Premie

EV

DISZ

PO

VI

AF

SZÍNHÁZAK:

Budapest, szombat, 1913. július 26.

Fővárosi Nyári Színház

Este 7/8 órakor

A dollárkirálynő

Operette 3 felvonásban.

Írták: Willner A. M. és Grünbaum Frigyes. Fordította: Faragó Jenő. Zenéjét szerzőtte: Fall Leo.

Műsor:

Vasárnap d. u.: Cigány-szerzelem

Vasárnap este: A diák-hercegnő

Budapesti Színház

Este 7/8 órakor

Az éjjeli ügyvéd

Bohózatos operett 4 felvonásban. Írta: Föld Mátyas. Zenéjét szerzőtte: Behntt Walter.

Személyek:

Dr. Pécz József	Kiss Miklós
Lujza, neje	Boris Bianca
Özv. Mandelherne	Szathmáryné
Bernardi	Sarkady A.
Ella, neje	Aró Ilonka
Csalogány Sári,	Pallay Rózsát
Vall,	Várady Jolán
Ferenc, inasa	Komoly B.
Műfresszer Izidor	Parányi
" Sára	Delline

ROYAL-ORFEUM

Telefon 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. sz. Telefon 110-22

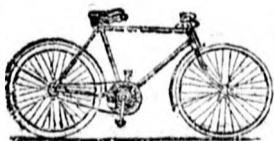
A Royal-Orfeum rendkívül kedvezményes bérletjegyei, amelyeket az igazgatóság

egyleteknek, testületeknek, cégek és vállalatok tisztikárának és alkalmazottainak s szakszervezeteknek engedélyez

már csak néhány napig válthatók a Royal-Orfeum irodájában (VII. Erzsébet-körút-31. sz.)

Az egész világot uraló eredeti

The Champion

kerékpárokat dupla hatangesapágyval és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfel-emelés nélkül, szigorúan az eredeti gyári árakon havi 10 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes

kerékpárokhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lancokat, konuszokat és esészeket orrál forgalmunk következtében még nagyobb eredeti gyári árban szállítunk vidékre is barhová

LÁNG JAKAB és FIA kerékpár- és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-körút 11. szám.

Fióküzletek: VI., Andrássy-út 55. Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. Diszárjegyzék 1300 képpel ingyen és bérmentve.

Mint hogy a Helikal Premier kerékpárral az utolsó két évben majd nap-nap után rendkívül sok kellenőtlenégeink voltak, kénytelenek voltunk a kerékpárok forgalmahozatalát beszűkíteni. Dívatos Premier Special kerékpárok darabja 90 korona. Helikal Premier kerékpárok 120 korona.

Kezdetre 9 órakor. **Juliusi szenzációs műsor.** Kezdetre 9 órakor.

RÓZSAHEGYI KÁLMÁN

a Nemzeti Színház tagja

THEO KÖRNER

Lucette Valsy, Thea Degen, The 8 New-York Ragtimes, Lenkeffy Ica, Sajó Géza

A TABARINBAN: Lou et Tonny, Bob and Maceo, Rely Bertie, Max and Floritta és 30 első-rangu táncatrakció.

Az Én Ujságom

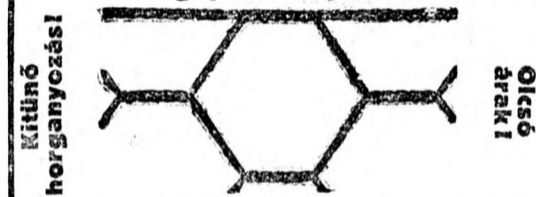
Singer és Wolfner Andrássy-ut 16. sz.

előfizetési ára: Negyedévre K 2.50 Félévre ... K 5.— Egész évre K 10.—

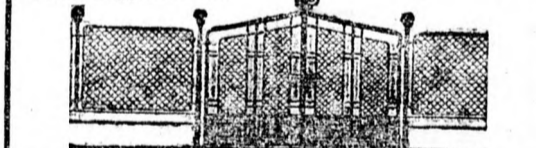
Hutter és Schrantz R.T.

szitaáru- és nemez-posztógyárak magyarországi telepe Budapest, X. Gyömrői-ut 80/36.

Ajánlja kész állapotban, tehát utólagosan tűzhorganyozással ellátott többször csavart gépsodronyfonatát

mint tartósság tekintetében páratlan gyártmány! (Nem tévesztendő össze más fajta fonatokkal, melyek mind közönséges horganyozott drótból készülnek.) — Tűskés huzalok, sima huzalok, köttőshegyű szögek stb. igen jutányos árban. Árjegyzék és minták bérmentve és díjtalanul. Továbbá gyártanak:

Kerítésrácsok, kapuk és ajtók a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig, előnyös árak mellett. Költségvetések és tervzetek díjtalanul

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő-különlegességek

kizárólagos elárúsítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigyó-tér 1. (királyi héraldota)
V. Dorottya-utca 5-7.
VII. Erzsébet-körút 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

EVŐESZKÖZÖK

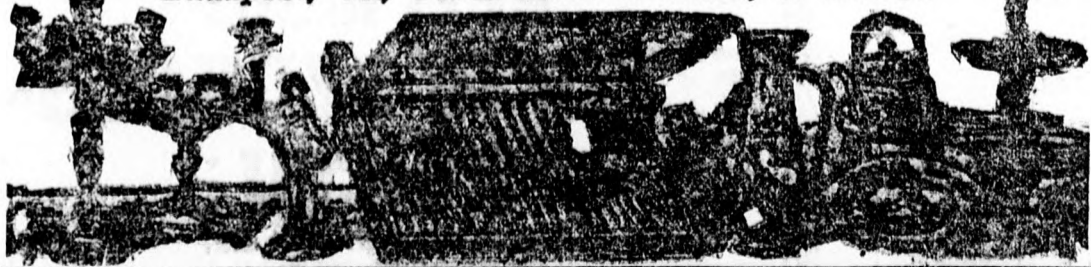
ezüstből és alpacca ezüstből,

DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

a legelőnyösebben

POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERTELEPEN

Budapest, VI., Teréz-körút 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Mendelovits Adolf

asztalos-mester

TELEFON JÓZSEF 949

Czímre vigyázni tessék!!

Román-stíli ebédlő, legjobb kivitelű halószoba és uriszoba olcsó árban eladó. — Ugyanott konyha és előszoba butor

Budapest VIII. Népszínház-u. 25.

E hirdetés rovatban minden szöveges beírás...
E hirdetés rovatban minden szöveges beírás...
E hirdetés rovatban minden szöveges beírás...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szöveges beírás...
E hirdetés rovatban minden szöveges beírás...
E hirdetés rovatban minden szöveges beírás...

Házasságokat

diszkrétan, minden igénynek megfelelően közvetít Nagy Jenő elismerten legbiztosabb házasságközvetítő irodája, Budapest, Rákóczi-ut 36. I. emelet 3. Cégnevelői levelezés.

Tátrai málnaszörp

5 kilós postakosarakban K 8.— Barta József konzervgyára Felka (Szepes megye.)

Haj fiatalori

szin visszanyerését és hullás órást tanítom 4 K 45 fillér beklüdelésével. Ráncóló róza-arckendő 90 fill. Minden rendelés árához 45 fillér beklüdelésével portmentesen szállíthatók. Relhané Nagykáta, Pest megye.

Könyveket

egyes jobb műveket, valamint egész könyvtárakat az irodalom minden ágából, ugyiszintén használt tan-könyveket magas áron vásárol Lukács Gyula antikváriuma Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 15.

Házfelügyelői

állást keres nagyobb bérházba intelligens géplakatos, vizsgázott gépész az édes anyával. Liftkezeléshez ért. Ajánlatok Megbizható 23* jellegre Szikray hirdetőjébe, Váci-körút 33.

Elegánsan

butorozott külön bejárati utcái szoba villanyvilágítással, fürdőszobával augusztus elsejére kiadó a Palatinus-házban. Közlelbit Horn Éde, Dávid-utca 3., I. em. 8.

Eladó telkek

3 telek a vecsési Andrásy-telep legjobb helyén, kettő együtt, kisebb gyári cselra is nagyon alkalmas. olcsón eladó. Jó fekete föld. bőséges viz. Bővebbet Szabadság-tér 10. szám. líftesnél.

Csinosan butorozott

utcai szoba, magános urnó vagy hivatalnok ur részére azonnal kiadó Budan, I., Kékgolyó-utca 15-a. I. em. 8. ajtó.

Kerény Arnold

SZÁLLÍTÓ
Budapest, VII.,
Dohány-utca 37
TELEFON 59-16
Elyál al mindennemű elvámolásokat, szállítástokat valamint podgyászfuvarozást

Thurzó-Füred.

A déli Szepességnek egy remeke ősi fenyvesek közepette. Vasúti állomás Cölncsbánya, 572 méter. Posta és távirtda helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely.

Vizgyógyintézet, vízkurát, inhalációk, diétás kurák, nap- és szabad tófürdők, villanyozás és massage.
Mindennemű idegbejok, légzési, emésztési, vérkeringés, anyagcsere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárással. Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30% július elejétől 6 heti tartózkodás után 60% áron engedmény. Szobák egész időre olcsó átalányban bérelhetők. — Állandó fürdőorvos: Vladár József dr.
Prospektussal szolgál a **FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

Kajszinbaraczkot

ötökilós postakosarankint 4 koronáért szállít: Mertz Nándor, Nagyváradon.

Zálogezédulákat

veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100 000 koronáig költségmentesen kiválto és teljes értékét kifizetem.

SINGER JAKAB

ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíróiskola. Gépirás különféle gépeken és magyar-német fogalmazás-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 korona. Kereskedelmi akadémiái rendes tanárok által oktatott szaktananyagok. Az országos Magyar Gyorsíró Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyamai nyilvánossági joggal. Alapította Markovits Iván az 1863. évben. Közérvényű egyesületi oklevelek. Tájékoztatót küld a Gabelsberger Szakiskola (kizárólag) Hegedüs Sándor-utca 7. előbb a szemközti Liszt Ferenc-tér 10. szám alatt. A címre jól vigyázzunk! Az egyesületnek más iskolája nincs. Az „Országos” és „Gabelsberger Szakiskola” jelzőket megtévesztés céljából utánozzák. Telefon 35—68.

Felhalálók

UTHUTATÓJA szabaddalmozáshoz, értékcsillapításhoz nélkülözhetetlen.
Díjtalanul küldi:
Aron és Molnár
szabaddalmi és értékcsillapítási osztálya
Budapest, VIII.,
József-körút 9. szám.

Gyorsírá

és gyorsgépirás. A Gyakorló Gyorsíró Társaság szaktananyamai lényegesen megnagyobbított modern hygienikus új helyiségeinkben (Andrássy-ut 12.) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás, magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits-rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer. összeadó- és számológépek kezelése. Párhuzamos esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk. Glogowski és társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-ut 12. szám.

„OLLA”

bizonyított legjobb hygienikus GUMMI-különlegesség Teljes jótállás. Mindenütt kapható. Árjegyzék ingyen.
OLLA gumi gyár-
bél Wien II/451 S
Praterstrasse 57

HUNGARIA

beszélőgépek
előcsornálkülsiek is
kizárólag eredeti előcsornó gyártmány
részletfizetésre is
olcsón kaphatók:
Deményi és Tsa
Budapest VI., Tere-körút 4.
Népes árjegyzék ingyen.

Nagy Butoreladás!

25%-kal olcsóbban, mint bárhol. Eszenemen ez a csodálatos reklám sikerült előnyös alkalmi vétel által azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy a legmodernebb báto, ebédő szalon és uriszobákat, valamint egyes butorításhoz 25%-kal olcsóbban adhatunk el, mint bárhol!

Varga Mihály és Társai
Magyar Butoripar Társaság,
Budapest IV., Kristóf-tér 8.

Adorján Andor
könyve:
SORSOK ÉS PÁLYÁK
Irodalmi arcképek
Ára 3 korona.
Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fia) R.-T.-nél
Budapest, Andrássy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

„Stenografia”

A „Stenografia” Országos Gabelsberger Gyorsíró- és Gépiróiskola megnagyobbított összes helyiségei kizárólag Rákóczi-ut 20. alatt vannak. (Előbb Rákóczi-ut 60.). Figyelmeztetjük a közönséget, hogy intézetünk elnevezéseivel sok visszaélés történt és ezért az új cím Rákóczi-ut 20. jól megjegyzendő. A magyar-német gyorsírási, gépirási, helyesírási és kereskedelmi szaktanfolyamokra naponta lehet beiratkozni. Ingyenes gépirásoktatás. A tanórák a nap bármely szakában reggel 8 és este 9 óra között szabadon választhatók. Előkészítő tanfolyamok a gyorsírás-tanítói és tanítónői vizsgára, mely vizsga a minisztériumtól kinevezett állandó vizsgálóbizottság előtt történik. Sürgős esetben a gyorsírási és gépirás egy hónap alatt megtanulható. Ingyenes és biztos állásközvetítés. Írásmunkák készítése és sokszorosítás. Beiratások egész nap, kizárólag Rákóczi-ut 20. (előbb Rákóczi-ut 60.) Tájékoztatót küld az igazgatóság. Telefon 101—25.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért házi-szer a dr. William Hartly tanár amerikai erőtap-pora. Soványak tartós, szép telt estidomokat nyernek. — **Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarpodásért jótállást.** Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiküntetve: Chicago Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 írt. 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Károly E. drogueria VII., Damjanich-utca 33. Telefon József 28—29.

Hirdetések felvételnek

a Kiadóhivatalban 19 VI. Ker. Váci-Körút 19

Minden könyvkereskedésben kapható! Tizenegyedik javított kiadás

RÉZI NÉNI: SZEGEDI SZAKÁCSKÖNYV

Igazi magyar konyha. Ezernél több ételkészítési utasítással.

Megjelent az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-t.-nél, Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Ára díszes vászonkötésben **5 kor.**

Az ATHENAEUM KÖNYVTÁR legújabb kötete

a magyar novelláírás kiváló jelesének érdekes mesés szövege, művészi stílusú szin pompás novelláír tartalmazza

SZINI GYULA: A RÓZSA-SZINŰ HŐ

Novellák (384 oldal). Ára **1 Kor 190**

Eddig megjelentek:

Kóhor Tamás: Komédiák. Novellák. (426 oldal). **Biró Lajos: Glória.** Novellák. (448 oldal). **Balzac: A számárbőr.** Regény. Fordította Harsányi K. (387 oldal). **Zola: Pascal orvos.** Regény. Fordította Gerő Attila. (448 old.). **Dickens: Két város.** Regény. Fordította Bálint Mihály. (449 oldal). **Anatole France: A Pinguinek szigete.** Regény. Ford. Bolony György. (320 oldal). **Csehov: Az orvos felesége és más novellák.** (384 oldal). **Büchse: Szeretem az éjfék világában.** (152 oldal). Két kötet. **Toisizoj: Hadzsi-Murát.** Regény. **Az ördög.** Elbeszélés. (374 oldal). **Voss Richard: A költő és az asszony.** Reg. (384 old.). **Tóth B.: A holdgasszony der-vice.** (384 old.). **Maupassant: Egy élet.** Reg. 372 old. **C. F. Meyer: A barát nézása és egyéb novellák.** Lányi V. fordítása. 384 oldal. **Heltai Jenő: Két sovány esztendő és más elbeszélések.** (384 old.). **Gellerstam: Az ördög.** **Örök rejtély.** Kéreg (384 old.). **Anatole France: Az istenek szomjaznak.** Reg. (384 oldal). **D'Annunzio: A Tíz.** Reg. Ford. Lyka K. **Murger: Bohémvilág.** Reg. Ford. Komor Gy. **J. V. Jensen: D'Or asszony.** Regény.

EGY-EGY KÖTET ÁRA: **1 Kor 190**

Kiadja az ATHENAEUM Irodalmi és nyomdai r.-t. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. 999

GUMMI halhólyag

valódi francia és angol gyártmány, tucatonként 2., 4, 6, 8, 10, 12, és 14. K. 3 tucattal 20% engedmény.

Mintagyűjtemény
12 darab különféle ábram óvszer 4 K.

NAKIRA

törv. védett valódi indiai paragummil (árú-különlegesség) tucata 12.— kor, 3 tucattal 20% engedmény

Uteru-Spray női különleges 14.— korona. Pass. Olcsú, orvosi rendeltetésre 5—10 koronáig. **Bidet** 10. koronáig. **Irrigator** 3.— korona és feljebb.

Részletes, ábrás árjegyzék ingyen, bérmentve és titoktartással küld a **Magyar Orvosi Műszertár,** Budapest, VII., ker., Rákóczi-ut 32. (A Bókus-körházal szemben).